

การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ

นาย ชีรพันธุ์ เชื้อวงศ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2243-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION
COMMITTEE'S ABILITIES IN SUPPORTING NON-FORMAL EDUCATION
MANAGEMENT IN THE NORTHERN REGION

MR.THEERAPAN CHUAWONG

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education Program in Non-Formal Education

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-2243-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ

โดย

นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์

สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

สถาบันวิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อหนังสือ : การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ (A STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION COMMITTEES' ABILITIES IN SUPPORTING NON-FORMAL EDUCATION MANAGEMENT IN THE NORTHERN REGION.) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, 149 หน้า. ISBN 974-14-2243-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 3 ประเภทคือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล และเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามตัวแปรคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

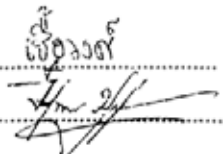
ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยรวมและรายกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลตามตัวแปร พบว่า

1. คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน คือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกับประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทการให้บริการข่าวสารข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก ต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิติกร.....วิระเทพ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4683692627 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: ABILITIES / SUBDISTRICT ADMINISTRATION COMMITTEES' / SUPPORTING NON-FORMAL EDUCATION / MANAGEMENT / NORTHERN REGION

MR.THEERAPAN CHUAWONG: A STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION

COMMITTEES' ABILITIES IN SUPPORTING NON-FORMAL EDUCATION MANAGEMENT IN

THE NORTHERN REGION. THESIS ADVISOR: ASS.PROF. WIRATHEP

PATHUMCHAROENWATTANA, Ph.D, 149 pp. ISBN 974-14-2243-1.

This research aimed to study sub-district administration committees' abilities in supporting three types of non-formal education management namely basic education, vocational education and information services, and to compare their abilities in supporting non-formal education management according to gender, age, educational level, position, occupation, and major income.

The study found that, the overall of the sub-district administration committees' abilities in supporting non-formal education management, was at the moderate level as well as by each activity.

The comparison of sub-district administration committee's abilities in supporting non-formal education management according to variables revealed as follows:

1. Different positions of the sub-district administration committees: member and chairman had significantly different abilities in supporting non-formal education management of information services at statistical level of .05.

2. The sub-district administration committees who had different gender, age, education level, occupation, and major incomes had no significantly different abilities in supporting non-formal education management.

Department Educational Policy, Management, and Leadership

Field of study Non-Formal Education

Academic year 2005

Student's signature... *Theerapan Chuawong*

Advisor's signature... *Wirathep P. Charoenwattana*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และการช่วยเหลือเป็นอย่างดีของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้โอกาส ให้ความรู้ ความคิด และคำแนะนำ ตลอดจนให้การสนับสนุนต่างๆในการทำวิจัย ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้และข้อเสนอแนะด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนส่วนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน พี่ๆและเพื่อนๆ สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียนทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดีโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสุริยา คุณแม่ประนอม เชื้อวงศ์ รวมทั้งญาติพี่น้องทุกท่าน ที่ห่วงใยและให้ความช่วยเหลือตลอดมา โดยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา และเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ตอนที่ 1 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	12
1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	12
1.2 หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	13
1.3 การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชน	16
1.4 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	18
ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนาจหน้าที่	23
2.1 ความเป็นมาและความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล	23
2.2 โครงสร้างการจัดรูปแบบการปกครองและการบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล	25

	หน้า
2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	28
2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษา	
นอกระบบโรงเรียน	29
ตอนที่ 3 ความสามารถ	35
3.1 ความหมายของความสามารถ	35
3.2 แนวคิดในการพัฒนาความสามารถ	38
3.3 ความสามารถในการทำงาน	41
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
กรอบแนวคิดการวิจัย	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
การศึกษาหาความรู้เพื่อทำการวิจัย	49
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	61
ตอนที่ 2 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล	
ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท	
ได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพและการให้บริการ	
ข่าวสารข้อมูล จำแนกเป็นรายกิจกรรม รายด้านและรายข้อ	64
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับ	
ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	
ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือรายกิจกรรม	
ตามตัวแปร	80

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อความสามารถ ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	91
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	96
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะทั่วไป	108
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	109
รายการอ้างอิง	110
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม	117
ภาคผนวก ข จดหมายขอความร่วมมือ	119
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	123
ภาคผนวก ง รายชื่อ 17 จังหวัด เขตภาคเหนือ.....	143
ภาคผนวก จ รายชื่อที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล	145
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	149

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ 17 จังหวัด	51
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก.....	61
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายการกิจกรรมและโดยรวม	64
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการวางแผน รายชื่อ	65
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการมีส่วนร่วม รายชื่อ	66
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการประชาสัมพันธ์ รายชื่อ	67
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการประสานงาน รายชื่อ	68
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายชื่อ	69
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค รายชื่อ.....	70

ตาราง	หน้า	
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการวางแผน รายชื่อ.....	71
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วม รายชื่อ	72
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการประชาสัมพันธ์ รายชื่อ	73
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการประสานงาน รายชื่อ	74
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายชื่อ	75
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายอาชีพ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค รายชื่อ	76
16	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และศูนย์การเรียนรู้ รายชื่อ	77
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ รายชื่อ	78
18	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายชื่อ	79

ตาราง	หน้า
19	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน จำแนกตามเพศ 80
20	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอายุ 81
21	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอายุโดยรวม . 82
22	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา..... 83
23	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม 84
24	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ 85
25	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่โดยรวม 86
26	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่รายชื่อ 87
27	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ 88
28	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม 89

ตาราง	หน้า	
29	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก.....	90
30	เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักโดยรวม.....	91
31	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ รายข้อและโดยรวม	92
32	ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการศึกษาสายสามัญ	93
33	ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ	94
34	ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล	95

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 โครงสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	22
2 โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพ.ร.บ.สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่5)2546	25

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537(แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ.2546)ทำให้มีการกระจายอำนาจการปกครองออกไปสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีการกำหนดให้ชุมชนนั้นๆปกครองตนเองเพื่อให้ตรงต่อความต้องการและการแก้ไขปัญหาที่ถูกจุด เรียกว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ ตามมาตรา 47 ทวิ ว่า 1) จะต้องมิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านตามไม่น้อยกว่าหนึ่งปี จนถึงวันเลือกตั้ง 2) ไม่เป็นผู้ที่ประพฤติดุจริตตามกฎหมาย 3) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และในพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องทำในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตน ในมาตราที่67 ได้กล่าวไว้ว่า จะต้องมีส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ตลอดจนการคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม จารีต ศิลปะและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540(2542)มาตราที่ 289 มีสิทธิที่จะจัดการศึกษา อบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม ตามความต้องการภายในท้องถิ่น และนอกจากนี้ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ยังมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 กล่าวไว้ว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9(2545-2549)ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไว้ประการหนึ่งคือการปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองนำอยู่ โดยการให้้องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ประกอบไปด้วยบุคคลในท้องถิ่นที่ทราบถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินงานของ้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศที่เริ่มต้นจากรากฐานของสังคมอย่างแท้จริง แต่การที่จะทำให้สังคมพัฒนาได้ตรงตามแผนพัฒนาแห่งชาติได้นั้นจะต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ซึ่งการศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการช่วยให้คนมี

ความสามารถในการพัฒนาอาชีพ มีความเป็นอยู่ที่ดี รู้จักการดูแลรักษาสุขภาพ มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัวและสังคม ดังนั้นหากมีการพัฒนาการศึกษา ก็จะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ควบคู่กันไป

แต่เนื่องจากประชากรจำนวนมากของประเทศเป็นผู้ใหญ่วัยทำงานและอาศัยอยู่ใน พื้นที่ชนบท การศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มคนเหล่านี้มากที่สุดคือ การศึกษานอกระบบโรงเรียน และ กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบ โรงเรียนส่วนมากเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็น ผู้มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ ดูแลครอบครัว และมีข้อจำกัด มากมายในการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะดังกล่าว ทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่เหมือนกับเด็ก เพราะมีอะไรที่ แตกต่างกันหลายอย่าง เช่น ความคิดอ่าน ประสบการณ์ ความพร้อม การจัดกิจกรรมการเรียน การ สอน จึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียน ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม นำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการ เรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542(2545) ได้กล่าวว่าการศึกษาน อกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับ ปัญหาและความต้องการของบุคคลและกลุ่มนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ อุ่นตา นพคุณ(2546) ได้ให้ ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมหรือ โปรแกรมที่สถาบันต่างๆ ใน สังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและความมุ่งหมายที่จะจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ประชาชนที่สามารถ กำหนดได้ว่าเป็นใคร ผู้เรียนหรือผู้รับบริการเองมีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้และรับ ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเองหรือการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มหรือชุมชน กิจกรรมดังกล่าวจัดให้แก่ประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชนและทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคล กลุ่มบุคคลหรือชุมชนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีโดยใช้ระยะเวลาสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ตอบสนอง ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาของกลุ่มและชุมชนได้

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ได้กล่าวถึงบทบาทการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน(2540) เห็นว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนที่องค์การ บริหารส่วนตำบลจะต้องให้การส่งเสริม มี 3 ประเภท คือ

1. การศึกษาสายสามัญ ซึ่งประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะต้องดำเนินการดังนี้
 - การวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ
 - การมีส่วนร่วมจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ
 - การประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ

- ประสานงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ
 - กำกับ ดูแล ติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ
 - ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ
2. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการให้การศึกษาสายอาชีพแก่ประชาชน เพื่อให้มีช่องทางในการทำมาหากิน คิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น ซึ่งจะต้องดำเนินการดังนี้
- การวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
 - การมีส่วนร่วมจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
 - การประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
 - ประสานงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
 - กำกับ ดูแล ติดตามผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
 - ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการให้ข่าวสารความรู้แก่ประชาชนโดยผ่านทางสื่อ หรือแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียน เป็นต้น ซึ่งจะต้องดำเนินการดังนี้
- ส่งเสริมสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน
 - สนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
 - กำกับ ดูแล ติดตามผลการจัดการศึกษาข่าวสารข้อมูล
- ซึ่งในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนดังกล่าว

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน(2540)ได้กำหนดบทบาทที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่ ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ในการวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่
2. ประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. ประสานงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
4. ตรวจเยี่ยมนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
5. ติดตามผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
6. รวบรวมปัญหา อุปสรรคการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และแจ้งให้ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทราบ

7. ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความสามารถในการส่งเสริมด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า น่าจะยังมีปัญหาอยู่ ดังที่ อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2540) ได้ศึกษาความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ในด้าน 1) สมรรถนะในการวางแผน 2) การกำหนดปัญหาและความต้องการโดยประชาชน 3) ความเอาใจใส่ในหน้าที่ 4) ความมีอิสระและความเท่าเทียมกันในการแสดงความเห็น 5) รายได้ของ องค์การบริหารส่วนตำบล 6) ความรู้ของคณะกรรมการ 7) ความรู้ของสมาชิก 8) การควบคุมจากทางราชการโดยการกระทำ 9) การควบคุมจากทางราชการโดยกฎระเบียบ 10) วิธีการควบคุมการดำเนินโครงการ 11) หลักเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล มาเป็นคณะกรรมการบริหารโดยหลักความรู้ความสามารถ 12) วิธีคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง 13) ความเพียงพอของจำนวนพนักงาน ส่วนตำบลและลูกจ้าง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโครงการที่จัดทำ 14) การต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อีกทั้งในด้านการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47.8 จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ 6,744 แห่ง(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545)

และจากการที่ ประภาพรณ ไชยวงษ์ (2544) ได้ศึกษา การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ปัจจัยอุปสรรคในการจัดการศึกษา คือ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในการศึกษาคั้งนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ทางการศึกษา และการเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้แสดงถึงความพร้อมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล และจากการที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสภาพปัจจุบันจากทั่วประเทศนั้น มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ระบบการเลือกตั้งในท้องถิ่นที่ได้ตัวแทนเข้าไปบริหารงานท้องถิ่น และอีกส่วนหนึ่งเป็นสภาท้องถิ่น คอยควบคุมนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เป็นที่ยอมรับในคุณภาพของนักการเมืองท้องถิ่น การบริหารจัดการความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษา สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าราชการครูซึ่งมีอยู่หลายระดับ มีความกังวลใจหากต้องมีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาไปให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีความพร้อม

อาจจะทำให้เกิดปัญหาในด้านการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดังนั้นตามนโยบายของคณะรัฐบาล จึงได้จัดให้มีการศึกษาสภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วทั้งประเทศ ว่ามีความพร้อมแค่ไหนเพียงไร และทิศทางการปฏิรูปการศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมด้วยนั้น ควรจะเป็นในรูปแบบใด แล้วนำมาปรับปรุงตัวกฎหมายในการปฏิบัติใหม่ (หนังสือพิมพ์มติชน, ฉบับที่ 9779 วันที่ 27, 18 ธันวาคม 2547) จะเห็นได้ว่าข้อมูลเหล่านี้ได้สะท้อนระดับความสามารถและความพร้อมรวมทั้งความห่วงใยในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่ง

จากข้อมูลต่างๆดังกล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการกิจกรรมต่างๆในท้องถิ่น โดยในด้านการศึกษานอกระบบ โรงเรียนนั้นเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ คนใน ชุมชนท้องถิ่นมีกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน แต่การกระจายอำนาจโดยขาดข้อมูลพื้นฐานว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถ ความพร้อมเพียงใดในการรับผิดชอบการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะทำให้การส่งเสริมการศึกษาเป็นไปอย่างที่รัฐธรรมนูญคาดหวัง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยเน้นในเขตภาคเหนือ เนื่องจาก สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2540)ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนภาคเหนือว่าจะต้องพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นทั้งทางด้านสุขภาพ อาชีพและสาธารณสุขไปไกล รวมถึงการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ การให้ความรู้ และอาชีพแก่ชาวเขาเผ่าต่างๆ เพื่อเป็นการวางรากฐานที่จะรองรับนโยบายของโครงการหลวงต่างๆที่จะตามมาในภูมิภาคนี้ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ภาคเหนือเป็นแหล่งแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ มีการรวมกลุ่มที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมเหล่านี้เอาไว้ และจากการที่หน่วยศึกษานิเทศก์(สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2540) ได้มีการรายงานผลการสำรวจพื้นที่ในเขตภาคเหนือพบว่า มีศูนย์การเรียนที่โดดเด่นและมี องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน คือ ศูนย์การเรียนวัดพระธาตุผาง อำเภอยางสัก จังหวัดเชียงราย ศูนย์การเรียนวัดศรีสุวรรณ อำเภอยางสัก จังหวัดเชียงใหม่ และ ศูนย์การเรียนบ้านน้ำปรก อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ทั้งนี้ได้มีการกำหนดเป้าหมายของการขยายศูนย์การเรียนออกไปให้ทั่วถึงทั้งภูมิภาคโดยให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมหรือรับผิดชอบในการดำเนินงาน

บทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

อย่างไรก็ตามในการศึกษาเรื่องความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะพบว่ามีความแปรปรวนมากมายที่ส่งผลต่อระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน อาทิเช่น นันทภพ เอื้ออารี (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในส่วนที่เป็นสภาพทั่วไปของบุคคลคณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31-40 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่าง 1-2 ปี ในส่วนคุณสมบัติของบุคคลคณะกรรมการบริหารมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ การจัดทำแผน การบริหารงบประมาณตามแผน และความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามแผนงานในระดับปานกลาง มีความสามารถในการดำเนินงานตามแผน และอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานตามแผนงานในระดับสูง และวิภคต์ รุจิเวสน์ (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่มาของตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทางด้านการวางแผนการให้บริการประชาชน รายได้ และการบริหารงานบุคคล อีกทั้ง เพลงพิณ มั่นอยู่ (2540) ได้ศึกษาความรู้และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา พบว่า ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างๆคือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น รายได้และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน 3 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และ การให้บริการข่าวสารข้อมูล

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพและรายได้

สมมติฐานของการวิจัย

1. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

2. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

3. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

4. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

5. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

6. คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้จะศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ 17 จังหวัด

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือทั้งสิ้น 24,382 คน จาก 17 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์และอุทัยธานี (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545)

3.ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) เป็นลักษณะและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ตำแหน่งหน้าที่
- อาชีพหลัก
- รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือ ใน 17 จังหวัด เขตภาคเหนือ ที่มาจากการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

2.การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมทางการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ ในด้าน 1)การวางแผน 2)การมีส่วนร่วม 3)การประชาสัมพันธ์ 4)การประสานงาน 5)การกำกับ ดูแลและติดตามผล 6)การให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและ การให้บริการ ข่าวสารข้อมูลในด้าน1)การส่งเสริมและสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ 2)การสนับสนุน หนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ 3)การกำกับดูแลและติดตามผล ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือได้ส่งเสริมการจัด ตามความต้องการและความสนใจของประชาชน

3.ความสามารถ หมายถึง การลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และความพร้อมในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ

4.การส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การที่ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือ เข้าไปดำเนินการจัด ส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ และช่วยเหลือให้มีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

5.ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) หมายถึง สถานศึกษาในสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับอำเภอ ที่มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

6.ระดับการศึกษา หมายถึง ความรู้สูงสุดของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช). ประกาศนียบัตรวิชาชั้นสูง(ปวส). อนุปริญญา และระดับปริญญาหรือสูงกว่า

7.ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ภาระที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องรับผิดชอบ เมื่อได้เข้าไปทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ เช่น นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

8.อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกเป็น เกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอื่นๆเช่น รับจ้าง นักการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น

9.รายได้ หมายถึง เงินรายได้ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จากการประกอบอาชีพหลัก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

2. ได้ข้อมูลทั่วไป ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ และรายได้ ว่ามีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือไม่ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งต่อไป

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในเขตพื้นที่ของตน ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในทุก ๆ กิจกรรม

4. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคอื่น ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในเขตพื้นที่ของตน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาประชาชนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยได้รวบรวมและนำเสนอเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.2 หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.3 การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชน
- 1.4 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนาจหน้าที่

- 2.1 ความเป็นมาและความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.2 โครงสร้างการจ้ดรูปแบบการปกครองและการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความสามารถ

- 3.1 ความหมายของความสามารถ
- 3.2 แนวคิดในการพัฒนาความสามารถ
- 3.3 ความสามารถในการทำงาน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.1.แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สุนทร สุนันท์ชัย (2529) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น เป็นการมุ่งผลิตเพื่อพัฒนาประชากร ทั้งนี้เพราะเป้าหมายในการพัฒนา คือ มุ่งให้ประชาชนในการพัฒนา เน้นการพัฒนาตนเองของสังคม เน้นความร่วมมือในการพัฒนา เน้นอิสระในการตัดสินใจเลือก ซึ่งหมายถึง การยอมรับนับถือในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของบุคคล ยอมรับว่ามนุษย์มีเหตุผล รู้ผิดชอบชั่วดีสามารถเลือกสิ่งที่ดีงามสำหรับตนเองและชุมชนได้

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2532) กล่าวว่า ความสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ คือการพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกิจกรรมอันกว้างใหญ่ มีหน่วยงานและประชาชนจัดทำเป็นจำนวนมากหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่จะมุ่งให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายโดยตรงและยังบ้านเมืองมีการพัฒนามากขึ้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น

สำนักการบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2536) กล่าวว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องผสมผสานการเรียนรู้แนวการศึกษาตามระบบโรงเรียน และแนวการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของประชาชน กล่าวคือ อาจมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มผู้เรียน หรือชั้นเรียน แต่เป็นการจัดที่มีความคล่องตัว ยืดหยุ่นกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน ในขณะเดียวกัน การศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในสังคม แต่ไม่ได้ปล่อยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นเอง หากจะจัดให้มีการส่งเสริมในรูปแบบของแหล่งวิชา หรือเครือข่ายแหล่งวิชา เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า กิจกรรมแผนงาน โครงการของหน่วยต่างๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาอย่อมจะมีกิจกรรมที่ให้ความรู้แก่ประชาชนสอดคล้องอยู่เสมอโดยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ในลักษณะของการจัดการศึกษา ที่ไม่มีระบบการเรียนการสอนที่แน่นอน แม้บางครั้งจะจัดเป็นชั้นเรียน แต่หลักสูตรและเวลาเรียนมักจะไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น จะให้บริการแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา และการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนเพียงแต่อ่านออกเขียนได้เท่านั้นแต่เป็น

การให้บริการและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน รู้จักการแสวงหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจและหาทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

1.2. หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

วิชชุดา หุ่นวิไล (2532) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า ในการปฏิบัติงานทางด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น มีผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะครูอาจารย์เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่มีเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ทำงานในชุมชนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ซึ่งได้แก่ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและอนามัย บุคคลเหล่านี้จะเข้ามาให้บริการและทำงานเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ส่วนใหญ่มักจะยากจน การศึกษาค่า และมีโรคภัยไข้เจ็บอยู่เป็นประจำ สำหรับเทคนิคและวิธีการในการปฏิบัติงานด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรให้เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และอาจมีความแตกต่างกันไปในแต่ละเขตชุมชน แนวทางทั่วไปในการดำเนินงานด้านนี้ได้แก่

1. ควรให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรม ค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคม บุคคลที่ทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ต้องระมัดระวังและให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมและค่านิยมของคนที่จะไปร่วมงานด้วย ในการเรียนการสอนนั้น ต้องไม่ก่อให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ชาวบ้านยึดถือและปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อถือ แต่อาจจะพยายามสอนให้เขามีความคิดและความเชื่ออย่างถูกต้องมากขึ้น ช่วยพัฒนาปรับปรุงความคิดให้เขาสามารถรู้จักตนเอง ชุมชนและสังคมได้ดีขึ้นกว่าเดิม

2. ต้องให้ความสำคัญต่อความคิดและสติปัญญาของชาวบ้าน นักการศึกษา นอกระบบโรงเรียนจะต้องไม่ทึกทักหรือคิดเอาเองว่าคนที่ไม่รู้หนังสือนั้นจะด้อยความคิดและสติปัญญาตามไปด้วย เพราะคนในชนบทส่วนมากแล้วฉลาดและสามารถทราบว่ามีทรัพยากรอะไรอยู่บ้างในชุมชน ซึ่งเขาจะสามารถนำมาใช้ได้เหมาะสม ดังนั้นจึงไม่ควรจะไปสอนหรือแนะนำอะไรที่แปลกใหม่ในการที่จะเรียนรู้แต่ควรพยายามให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าด้วยตนเองมากกว่า

3. ส่งเสริมการเรียนรู้และการอ่านออกเขียนได้ ถึงแม้ว่าการอ่านออกเขียนได้ อาจจะไม่ใช่ว่าส่วนสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่ก็ใช่ว่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการดำเนินโครงการทางด้านนี้ และนับว่าเป็นผลพลอยได้ที่สำคัญด้วยเช่นกัน โดยอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้หนังสือที่ชาวบ้านได้รับนั้น จะทำให้เกิดการพัฒนาบุคลิกที่ดีให้กับเขาด้วย

4. วิธีการต่างๆในการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มักจะดำเนินการอย่างไม่สลับซับซ้อน และไม่เสียค่าใช้จ่ายมาก โดยทั่วไปแล้วจะพยายามใช้วิธีการหลายๆรูปแบบ ในการให้ข่าวสารข้อมูล การให้ความรู้ การฝึกทักษะความชำนาญ พยายามใช้สื่อการสอนหลายๆประเภท

แนวคิดดังกล่าวนี้ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต ที่รัฐจะต้องจัดให้ประชาชน ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคม ซึ่งเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงได้รับ และยังคงต้องได้รับการศึกษาต่อเนื่อง จากการศึกษาพื้นฐานของชีวิต เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของตนเอง

ลักษณะ นักร้อง(ม.ป.ป.)ได้กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือ ให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้กระบวนการของการศึกษา ที่จะบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับชีวิต ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้การศึกษานั้นเป็นประโยชน์แท้จริง และไม่เพียงแต่รัฐจะต้องมีหน้าที่จัดการศึกษาเท่านั้น ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ และจริงจัง เป็นการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาของชุมชนมาจัดการศึกษา จึงจะทำการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่ยั่งยืน และเป็นการศึกษาตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. อ่างใน วรรณวิไล วรวิก โฆษิต, 2540) ได้กำหนดหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่สำคัญ 5 ประการ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ

1. หลักความเสมอภาคทางการศึกษา
2. หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง
3. หลักการบูรณาการการเรียนรู้
4. หลักความสอดคล้องกับความต้องการ
5. หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักความเสมอภาคทางการศึกษา

เกิดจากความเชื่อในเรื่องสิทธิมนุษยชน ตามปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 26 ด้านการศึกษา บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใด พื้นที่ใด ย่อมได้รับสิทธิทางการศึกษาตามความแตกต่างทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคนั้น จะต้องกระจายออกไปให้กว้างขวางครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้รับบริการศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเป้าหมายที่ขาดโอกาส รัฐต้องให้ความช่วยเหลือเป็นอันดับแรก โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ หรือความสามารถที่จะชำระค่าใช้จ่าย ในการเรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการศึกษาต้องหลากหลาย เพียงพอสำหรับคนในสังคม เพื่อให้เลือกใช้บริการได้ตามความต้องการของบุคคล

หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักการของการพึ่งพาตนเองและการพัฒนาตนเอง จะต้องจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เสนอข้อมูลหรือประเด็นที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยตนเอง ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดกระบวนการพึ่งพาตนเองของชุมชน อันจะผสมผสานกลมกลืนกันระหว่างชีวิตกับการศึกษา

หลักการบูรณาการและการเรียนรู้

การศึกษาเป็นกระบวนการแสวงหาจุดมุ่งหมายให้กับชีวิต รวมถึงกระบวนการที่มนุษย์จะไปถึงจุดมุ่งหมายของตนเองด้วย คนที่ศึกษาย่อมเป็นคนที่ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีการเรียนการสอน ที่นำประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมาเป็นบทเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในในชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้อง บูรณาการกับชีวิตและการเรียนรู้ของแต่ละคน นักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ไม่แปลกแยกไปจากชีวิตผู้เรียน จึงต้องพยายามพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมาใช้ในการจัดการศึกษา ในพื้นที่ของตนเอง เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นต้น

หลักความสอดคล้องกับความต้องการ

มนุษย์ทุกคนมีแนวคิดและวิธีการดำเนินชีวิตเฉพาะบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความแตกต่างโดยพื้นฐานของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง รู้และเข้าใจว่าตนเองต้องการอะไร นักจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของตน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร เนื้อหา และวิธีการสอน ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย และตอบสนองความต้องการของบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานก้าวไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นภารกิจของทุกคน ของชุมชน ในสังคมมีพลังและทรัพยากรในตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน จะเป็นการนำเอาทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน ชุมชนจึงเป็นศูนย์กลางหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชน เนื้อหาสาระของการศึกษาจึงสอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิต เปรียบเสมือนชุมชนทั้งชุมชนเป็นโรงเรียนของชุมชน ภูมิปัญญาทั้งชุมชนเป็นครู เป็นวิทยากร ทรัพยากรในชุมชนเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน ความต้องการของคนในชุมชนเป็นตัวกำหนดหลักสูตรการศึกษาของชุมชน คนในชุมชนเป็นผู้เรียนและผู้ระบุแบบของการเรียนการสอน จึงทำให้เกิดกระบวนการศึกษาที่ยั่งยืนและต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.3.การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชน

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชน จัดว่าเป็นแนวคิดที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แฮมมิงตัน(Hamilton, 1992) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่ามีการใช้คำว่า การศึกษาผู้ใหญ่ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-base Adult Education) กับการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) ในความหมายที่ใกล้เคียงกันและใช้สลับไปมา โดยรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีในชุมชนเป็นฐานนั้น จะมีผู้ที่อยู่ในชุมชนนั้นเป็นผู้ดูแล ควบคุมและประเมิน ซึ่งอาจมีโปรแกรมที่เชื่อมกับสถาบันการศึกษาในระบบ แต่ก็จะไม่ถูกขึ้นหรือถูกควบคุมโดยชุมชน การศึกษาผู้ใหญ่ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานและมีความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเอง และมีวิธีการที่ยืดหยุ่นในการพิจารณารูปแบบทางการศึกษาที่เหมาะสมกว่า ที่ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานระดับชาติหรือระดับภาค

โรเจอร์ (Rogers, 1992) ให้ทัศนะว่าการพัฒนาควรใช้แนวทางอย่างสมบูรณ์ทุกขั้นตอน โดยครอบคลุมทั้งการพัฒนาการตระหนักรู้ในการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาแก่นสารที่เป็นความรู้พื้นฐาน ทักษะและความเข้าใจ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในโปรแกรมปฏิบัติการทางสังคม

อุ้นตา นพคุณ (2520) กล่าวถึงการศึกษาชุมชนไว้ว่า หมายถึง วิธีการถ่ายทอดความรู้ทักษะ ทัศนคติ และวัฒนธรรมของสังคมให้แก่บุคคลที่รวมกันอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเจริญขึ้นทั้งในด้านของบุคคลและชุมชน

เชียรศรี วิวิธสิริ (2530) กล่าวถึงการศึกษาชุมชนไว้ว่า หมายถึง การจัดและให้การศึกษาคือต่อเนื่องตลอดชีวิตแก่สมาชิกทุกคนในชุมชน โดยอาจเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของกิจกรรมหรือโปรแกรมและกระบวนการ ซึ่งครอบคลุมชีวิตชุมชนในทุกๆด้าน แนวคิดของการศึกษาชุมชนนั้น ถือว่าการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียน และการดำรงชีวิตของบุคคลและของชุมชนทั้งหมด และถือว่า ชุมชนหรือสังคมนั้น จะต้องสามารถหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการศึกษาทั้งหมดด้วย

สุนทร สุนันท์ชัย (2533) ได้เสนอวิธีการเรียนการสอนแบบชุมชน ประกอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การจัดแหล่งวิทยาการในชุมชน ชุมชนควรมีการจัดแหล่งวิทยาการ ไว้ให้ประชาชนในชุมชน ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด ตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ นอกจากนั้นสถานศึกษาทุกระดับควรจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ทั้งลักษณะการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โรงเรียน สถาบันและหน่วยงานต่างๆในชุมชน ก็ควรจะเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเช่นเดียวกัน
2. การส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาในชุมชน โดยการส่งเสริมให้องค์กรในชุมชน เช่น กรรมการหมู่บ้าน กรรมการสภาตำบล ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือจัดการศึกษาขึ้นในชุมชน โดยร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา วางแผนดำเนินงานประสานงานและประเมินผล
3. การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ในชุมชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนรวมกันเป็นกลุ่ม วิเคราะห์ความต้องการร่วมกัน ว่าต้องการมีความรู้เกี่ยวกับอะไร แล้วแจ้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่อยู่ในระดับท้องถิ่น ให้ติดต่อหาวิทยากรมาให้ความรู้ หรืออาจจะแลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน หรือจากผู้รู้ในท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักพัฒนา และขยายกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานในชุมชน วิทยากรในท้องถิ่น รวมทั้งสื่อต่างๆ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในชุมชนนั้น เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากการที่สมาชิกในชุมชนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการหาความต้องการ วิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกในชุมชน ทั้งนี้ต้องเป็นการจัดและให้การศึกษาคือต่อเนื่องตลอดชีวิตแก่สมาชิกทุกคนในชุมชนและครอบคลุมทุกๆด้าน

1.4. ยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

เป็นวิธีการที่ทำให้งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสนองนโยบายของรัฐและบรรลุเป้าของสำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยยึดหลักปรัชญา หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เทคนิควิธีการต่างๆและรู้จักใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณทำให้งานนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการและประชาชนผู้ใช้บริการ ซึ่งมีดังนี้

1.4.1 การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2538) ในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งสู่ระดับปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านนโยบาย และแผนงานงบประมาณ พัสดุ การบริหารบุคคล การพัฒนาวิชาการ โดยการกระจายอำนาจทุกระดับ เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนดำเนินไปอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่บริการมากที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีหน้าที่ดังนี้

- ระดับชาติ มีคณะกรรมการการศึกษานอกระบบแห่งชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย วิเคราะห์และประเมินสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนาเครือข่าย

- ระดับกรม สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่สนับสนุนการศึกษาในระบบโรงเรียน จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดทำนโยบายและแผนงาน งบประมาณ ตลอดจนการพัฒนารูปแบบ หลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนการประสานงาน เพื่อให้เกิดเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน

- ระดับภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค มีหน้าที่พัฒนาวิชาการและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในระดับภาค ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการแต่ละพื้นที่

- ระดับจังหวัด ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
- ระดับอำเภอ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน สนับสนุนและจัดการศึกษาออกโรงเรียนในระดับอำเภอ โดยมีคณะกรรมการอำเภอและเครือข่ายชุมชน ร่วมกำหนดทิศทางและแผนงาน ให้สอดคล้องกับสภาพในพื้นที่
- ระดับตำบล ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ดำเนินการร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการสำรวจวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการทางการศึกษา จัดทำโครงการและกิจกรรมทางการศึกษา สนับสนุนให้เกิดเครือข่าย ครูชุมชน ครูชาวบ้าน และส่งเสริมให้ชุมชนสามารถจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เอง
- ระดับหมู่บ้าน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ตนเองได้ โดยชุมชนและอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ตั้งแต่การสำรวจ วางแผนและการจัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้

1.4.2 การสร้างเครือข่ายงานการศึกษาออกระบบโรงเรียน

เครือข่ายเป็นแนวคิดและกระบวนการในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน ตลอดจนองค์กรให้เกิดการเชื่อมโยงกัน ด้วยเหตุนี้งานการศึกษาออกโรงเรียนระบบ มีความหมายครอบคลุมถึงกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่ากิจกรรมการศึกษานั้นจะดำเนินการเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมอื่นๆ สมาชิกเครือข่ายงานการศึกษาออกระบบโรงเรียน จึงไม่จำกัดเฉพาะหน่วยงานการศึกษาเท่านั้น แต่จะครอบคลุมบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาออกระบบโรงเรียน ตั้งแต่

- การสำรวจ การศึกษาและวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับกาวางแผนและการพัฒนา
- การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานและโครงการการศึกษาออกระบบโรงเรียน
- การพัฒนาการเรียนการสอนในรูปของหลักสูตร สื่อการศึกษาและระบบการวัดผล
- การจัดกิจกรรมการศึกษาออกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ
- การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานให้เกิดกิจกรรม

- การกำหนดมาตรฐานการวัดผล การติดตามผล การประเมินผลและการรายงานผล

ซึ่งสามารถแยกประเภทของเครือข่ายได้ดังนี้

- 1) สถาบันครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าสถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเรียนรู้ของเด็ก และสมาชิกในครอบครัว งานการศึกษาในระบบโรงเรียน จึงควรมีบทบาทในการส่งเสริมศักยภาพของพ่อแม่ สถาบันครอบครัวในการเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ สำหรับเด็กและสมาชิกในครอบครัว
- 2) ผู้รู้ในท้องถิ่น สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้รู้ วิทยากรท้องถิ่น และเครือข่ายครูชาวบ้านให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญที่สั่งสมเป็นภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น ไปสู่ประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน
- 3) อาสาสมัครประชาชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นลูกเสือชาวบ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) ฯลฯ บุคคลเหล่านี้จะมีความพร้อม ความศรัทธาและประสบการณ์มาก สามารถสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง
- 4) ผู้เรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนในลักษณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี จึงควรปลูกฝังความรู้สึกรับผิดชอบให้กับกลุ่มผู้เรียน ไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับบริการ แต่ให้มีบทบาทในฐานะผู้จัดบริการที่สำคัญยิ่ง
- 5) องค์กรชุมชน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้น เป็นกลไกในการปกครองและการพัฒนา หรือองค์กรที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนจัดตั้งขึ้น หรือองค์กรชุมชน ควรได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาทในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน โดยช่วยเชื่อมประสานงานการศึกษาออก ระบบโรงเรียนให้เข้ากับการพัฒนาด้านอื่นๆ เพื่อสนองตอบต่อสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี
- 6) องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จะมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการศึกษาออก ระบบโรงเรียน เพราะมีความพร้อมทั้งทางด้านแผนงาน งบประมาณและบุคลากร และเครื่องมือ ดำเนินการต่างๆ
- 7) สถานศึกษา เป็นเครือข่ายงานการศึกษาออกโรงเรียนที่สำคัญยิ่ง ในการจัดกิจกรรมการศึกษาออก ระบบโรงเรียน เพราะมีความพร้อมที่สามารถจัดเป็นแหล่งประกอบการ ให้กับบุคคลภายนอก ในการใช้ทรัพยากร สถานที่ได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งจะเป็นการลดช่องว่างระหว่าง การศึกษาได้

8) สถาบันทางศาสนา มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมความรู้สึกรู้จักคิด สามารถปลูกฝังความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง มีความพร้อมและศักยภาพในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่ชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดได้เป็นอย่างดี

9) หน่วยงานภาครัฐ ที่ทำงานพัฒนาทุกหน่วย จะจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้งโดยตรงและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนา จึงสามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้ทุกโอกาส

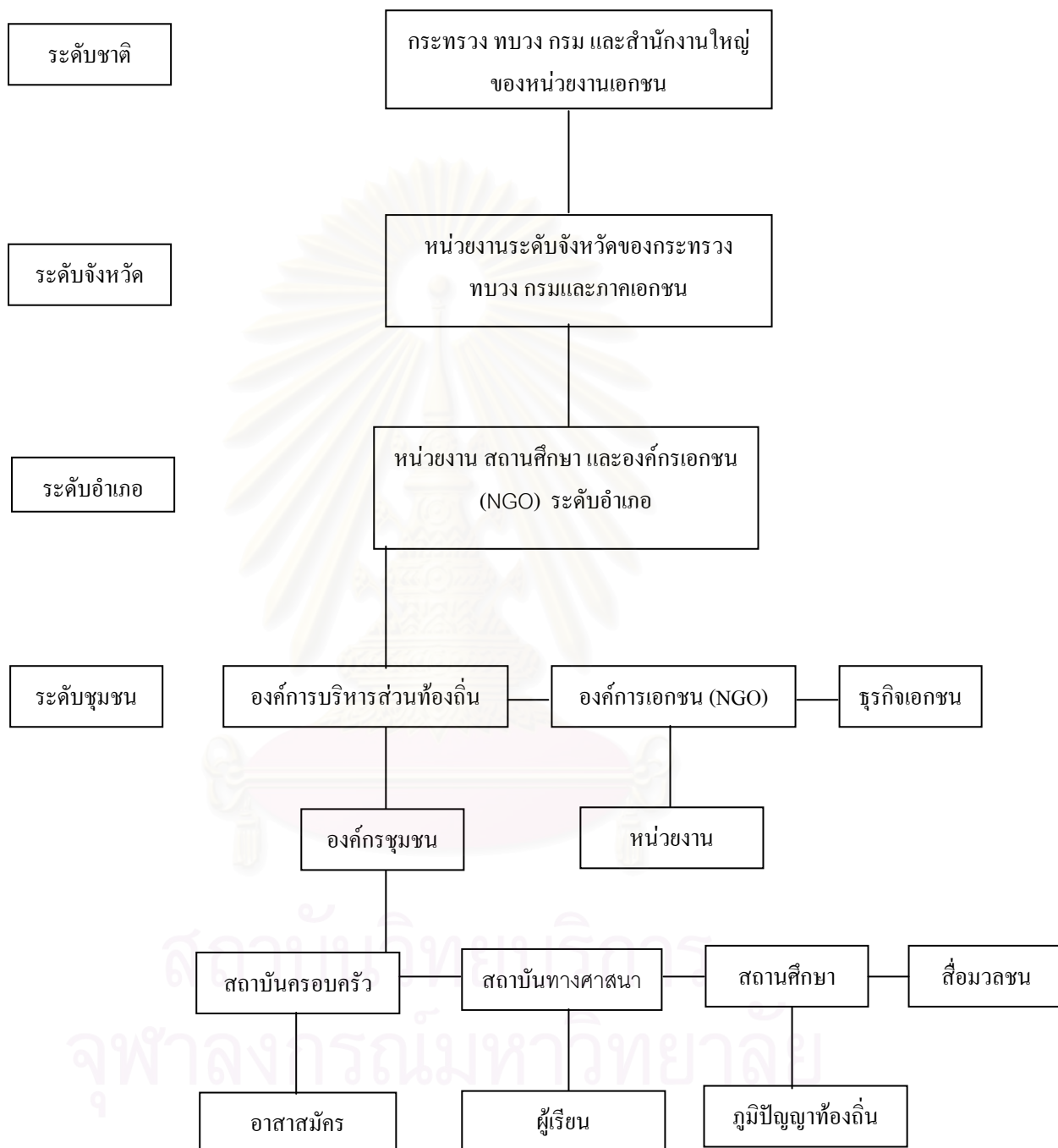
10) องค์กรเอกชน สมาคม ชมรม มีจุดเด่นที่รูปแบบการจัดกิจกรรม มีความคล่องตัว และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นการขยายขอบเขตการบริการได้อย่างทั่วถึง

11) ธุรกิจเอกชน สามารถรับบทบาทใหม่ๆ และก้าวทันความเจริญทางวิทยาการ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เห็นความสำคัญ และร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงจะส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่กว้างขวาง

12) สื่อมวลชน มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะสื่อมวลชนเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางที่สุด จึงควรประสานงานให้มีการเผยแพร่ข้อมูลที่สร้างสรรค์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงโครงสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
(เสาวนีย์ เลวลักษณ์ และคณะ, 2544)

จากโครงสร้างเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน สามารถแบ่งเครือข่ายได้ 4 ระดับ คือ

ระดับชาติ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม และสำนักงานใหญ่หน่วยงานเอกชน
 ระดับจังหวัด ได้แก่ หน่วยงานระดับจังหวัดของกระทรวง ทบวง กรมและภาคเอกชน
 ระดับอำเภอ ได้แก่ หน่วยงานระดับอำเภอ สถานศึกษาและองค์กรเอกชน (NGO)

ระดับอำเภอ

ระดับชุมชน ได้แก่ ประเภทองค์กร เช่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น
 ประเภทสถาบัน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศึกษา
 ประเภทบุคคล เช่น ผู้เรียน ภูมิปัญญา เป็นต้น

จากยุทธศาสตร์การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเน้นการกระจายอำนาจและการสร้างเครือข่ายงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ได้กล่าวมาพบว่า เครือข่ายเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทต่างๆ มีบทบาท ความสามารถ และคุณลักษณะแตกต่างกันไป เครือข่ายงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีหลายประเภท ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สามารถเข้ามามีบทบาทสนับสนุนงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สามารถกระจายไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและอำนาจหน้าที่

2.1.ความเป็นมาและความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ สภาตำบล ได้รับการยกย่องฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 576 ตำบล(2542)
2. รูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)ซึ่งในปี2542มีอยู่จำนวน 6,369 แห่ง

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3)พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่างๆทั้ง โครงสร้างที่มาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล. อำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่4) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคล และคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกฎหมายองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือชื่อย่อที่รู้จักกันทั่วไป คือ อบต. ใช้ภาษาอังกฤษว่า Sub district Administration Organization ใช้ชื่อย่อว่า SAO หรืออาจใช้อีกชื่อหนึ่งที่รู้จักกันดีคือ Tambol Administration Organization ใช้ชื่อย่อว่า TAO องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในพ.ศ. 2542

องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาล ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2. โครงสร้างการจัดรูปแบบการปกครองและการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

1. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
2. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิก หมู่บ้านละ 2 คน เหมือน โครงสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเดิม(แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)
3. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วน ตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คนและเลขานุการ 1 คน

คุณสมบัติของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะกรรมการการเลือกตั้ง(2546) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของบุคคลที่มีสิทธิรับเลือกตั้งตามมาตรา 44 ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
3. มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือน และที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง

4. คุณสมบัติอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกำหนด

และมาตรา 45 กล่าวถึงลักษณะของบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ดังนี้

1. ดิคาเสพตติให้โทษ
2. เป็นบุคคลล้มละลาย
3. เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 35 (1) (2) และ (4)
4. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล
5. ได้รับความพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป และได้พ้นโทษมาไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
6. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับความพิพากษาหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามาไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี
7. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
8. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
9. เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
10. อยู่ในระหว่างเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา 37 หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

11. เคยถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมายังไม่ถึงหนึ่งปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งอันเนื่องมาจากการกระทำการโดยไม่สุจริตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่น ได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับการเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริต

12. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

13. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสภาวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

14. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

15. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

16. เป็นกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

17. ลักษณะอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น(2546) ได้กล่าวถึง ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 47 ทวิ ดังต่อไปนี้

1. มีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านของตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

2. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุมีส่วนได้เสียว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาหรือกิจกรรมที่กระทำกับสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

3. มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

2.3.อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนการพัฒนาคำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาคำบลและกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1. บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาคำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. จัดทำแผนพัฒนาคำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3. รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามทางราชการมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีดังนี้ (สนธิ จรอนันต์, 2543)

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาคำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามมาตรา 66

2. มีหน้าที่ที่ต้องทำในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 ดังนี้

- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และสาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

- คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
3. มีอำนาจหน้าที่จัดทำกิจกรรมในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล. ตามมาตรา 68 ดังนี้
- ให้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
 - ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการ สหกรณ์
 - ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติ
 - หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - การท่องเที่ยว
 - การผังเมือง

2.4.องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนมีการพัฒนาทางความคิดและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในชีวิตประจำวันให้ก้าวหน้าทัดเทียมกัน กระทรวงมหาดไทยจึงมีนโยบายที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนในหมู่บ้าน ตำบลให้มากที่สุด เพื่อให้การศึกษาสร้างคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เข้าไปจัดการศึกษาในพื้นที่ได้ โดยการให้อาคารสถานที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ สนับสนุน งบประมาณ อุปกรณ์การเสริมสร้างการเรียนรู้ และอุปกรณ์กีฬา โดยการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่ เด็ก เยาวชน ตลอดจนประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นเตือนให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและร่วม

ในการวางแผนการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของชุมชน (คำกล่าวในการมอบนโยบายของอดีต ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในการสัมมนาคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2540)

จึงสามารถสรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ มีอาชีพที่ยั่งยืน สร้างความสุขให้กับครอบครัว สังคมและชุมชน ตลอดจนการดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนของตน โดยอำนาจหน้าที่ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่ให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรมซึ่งเป็นหน้าที่ที่ตั้งอยู่บนหลักการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆด้าน เช่นเดียวกับหลักการในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่จำเป็นต้องมีพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและสถาบันต่างๆในสังคมด้วย

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2540) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) ดำเนินการอยู่ ซึ่งประเภทกิจกรรมที่จัดได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาข่าวสารข้อมูล แต่ละประเภทยังมีการแบ่งเป็นกิจกรรมย่อย ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดในพื้นที่ ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้การส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศติดตามผล มีดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ เคยพลาดหรือขาดโอกาสทางการศึกษาช่วงปฐมวัย ให้ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป โดยจัดการเรียนการสอนเป็น 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ในการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือ ตำราเรียน ฟัง วิทยุ ฯลฯ และใช้เวลาว่างในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ไปพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง เพื่อทำกิจกรรมการเรียนและกิจกรรมอื่นๆร่วมกับครูประจำกลุ่มและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะได้รับประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้เรียนในระบบ โรงเรียนทุกประการ

2. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ เป็นการให้การศึกษาด้านอาชีพแก่ ประชาชน เพื่อให้เห็นช่องทางในการทำมาหากิน คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี ต่อการทำงาน การประกอบอาชีพอิสระ การรับจ้างในตลาดแรงงาน และเพื่อปรับปรุงชีวิตความ

เป็นอยู่ของตัวเอง ครอบครัวและชุมชนให้ดีขึ้น โดยจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคคลและชุมชน

3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการให้ข่าวสารความรู้แก่ประชาชน โดยผ่านทางสื่อแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ความรู้วิชาการทางรายการ วิทยุ โทรทัศน์ หอกระจายข่าว การจัดนิทรรศการ และการถ่ายทอดความรู้โดยผู้รู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2540) ได้กล่าวถึงภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษาออกโรงเรียนมีดังนี้

1. สำรวจกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ด้านวุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ ความต้องการทางการศึกษาระดับและประเภทต่างๆ
2. จัดทำแผนระดับตำบล ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาออกระบบโรงเรียนอำเภอ
3. ร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาออกระบบโรงเรียนอำเภอวางแผนจัดการศึกษาให้กับประชาชนในพื้นที่
4. ร่วมมือและอำนวยความสะดวก ในการประสานงานในการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนของครูอาสาสมัครและหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ
5. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนทุกประเภท และอำนวยความสะดวกในการรับสมัครนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน
6. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในพื้นที่
7. ส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพราะการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาตนเองในทุกๆด้าน รวมทั้งด้านอาชีพและด้านคุณภาพชีวิต
8. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 แห่ง
9. กำกับ ติดตาม ดูแลกิจกรรมการศึกษาในพื้นที่

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2540) ได้กำหนดบทบาทที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในพื้นที่คือ

1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ในการวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่
2. ประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกระบบโรงเรียน
3. ประสานงานการจัดกิจกรรมการศึกษาออกระบบโรงเรียน
4. ตรวจเยี่ยมนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

5. ติดตามผลการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียน

6. รวบรวมปัญหา อุปสรรคการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียน และแจ้งให้ ศูนย์บริการ การศึกษาจากระบบโรงเรียนอำเภอ ทราบ

7. ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนแก่ ศูนย์บริการการศึกษาจากระบบโรงเรียนอำเภอ

บทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียน

บทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนสายสามัญ มีดังนี้

1. การวางแผน

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่ไม่จบชั้น ป.6 ม.3 ม.6
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาจากระบบ โรงเรียนของประชาชน

ในหมู่บ้าน

- ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนการจัด การศึกษาจากระบบโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วม

- สนับสนุนให้งบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและสื่อเทคโนโลยี ที่ทันสมัย

- อำนวยความสะดวกในกิจกรรมพบกลุ่ม การเข้าค่าย

3. การประชาสัมพันธ์

- แนะนำผู้ที่ไม่รู้หนังสือให้สมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับครูอาสาสมัคร การศึกษาจากระบบโรงเรียน

- แนะนำผู้ที่เรียนจบ ป.6 ม.3 ที่ไม่เรียนต่อให้มาเรียนการศึกษาจากระบบ โรงเรียน

- หาโอกาสพูดถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนและวิธีเรียนสายสามัญ ให้คนในหมู่บ้านฟัง

- มีตัวอย่างของผู้เรียนการศึกษาจากระบบโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมาเผยแพร่ต่อ คนในหมู่บ้าน

- ยกย่องผู้เรียนต่อ ครูประจำกลุ่ม ครูอาสาสมัคร หรือคนที่สนับสนุนงาน การศึกษาจากระบบโรงเรียนสายสามัญ

4. การประสานงาน

- ประสานความร่วมมือในเรื่องสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี
ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากร ฯลฯ

- อำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

5. การกำกับดูแลและติดตามผล

- ไปเยี่ยมชมการพบกลุ่ม

- ให้กำลังใจแก่ครูและนักศึกษา

- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

- ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอน

- รายงานผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนในเขตพื้นที่แก้หัวหน้า

ศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ

6. การให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา อุปสรรค การจัดกิจกรรม

- รวบรวมปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และแจ้งให้หัวหน้า

ศูนย์บริการการศึกษาอำเภอรอบ

- นำผลการกำกับ ดูแล การติดตามผล มาพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

- ประชุม องค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุนการจัด

กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

บทบาทของ องค์กรบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสาขาอาชีพ มี

ดังนี้

1. การวางแผน

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาสาขาอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากร สถานประกอบการที่มีอยู่ในหมู่บ้าน

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รู้ผู้ชำนาญการและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อวางแผนการจัด

การศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ

2. การมีส่วนร่วม

- สนับสนุนงบประมาณ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน

- เป็นวิทยากรวิชาชีพหรือกลุ่มสนใจ

3. การประชาสัมพันธ์

- สนับสนุนให้ผู้ประกอบการอาชีพอิสระในหมู่บ้านได้เพิ่มพูนทักษะอาชีพ

- สนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้านได้พัฒนาทักษะอาชีพพื้นฐาน ที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาทักษะฝีมือให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

- มีตัวอย่างของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพมาเผยแพร่ต่อคนในหมู่บ้าน

4. การประสาน

- ประสานความร่วมมือในเรื่องสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากร ฯลฯ

- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ

5. การกำกับ ดูแล ติดตามผล

- ไปเยี่ยมชมการเรียนการสอนสายอาชีพและกลุ่มสนใจ

- ให้กำลังใจแก่วิทยากรและนักศึกษา

- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่วิทยากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

- ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะอาชีพ

- รายงานผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสายอาชีพในเขตพื้นที่

แก้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก

6. การให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค

- รวบรวมปัญหาและอุปสรรคการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสายอาชีพและแจ้งให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ

- นำผลการกำกับดูแล การติดตามผลมาพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้ดีขึ้น

- ประชุม องค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

บทบาทของ องค์กรบริหารส่วนตำบลกับการจัดกิจกรรมการให้บริการข่าวสารข้อมูล มีดังนี้

1. การส่งเสริมสนับสนุนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน

- ส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

- ส่งเสริมให้มีศูนย์เรียนอย่างน้อยตำบลละ 1 แห่ง

- ช่วยเหลือปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนให้เป็นที่สนใจแก่ผู้ไปใช้บริการ

- ให้ขวัญกำลังใจแก่กรรมการที่เกี่ยวข้อง

- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักและเข้าไปใช้ประโยชน์
- 2. สนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
- ประชาชนเสนอชื่อหนังสือพิมพ์ที่สนใจอ่านและ ศูนย์บริการการศึกษาอำเภอ จัดซื้อให้ที่อ่านวันละ 1-2 ฉบับต่อ แห่ง
- องค์กรบริหารส่วนตำบล สนับสนุนและจัดซื้อสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม
- 3. การกำกับดูแลและติดตามผลการจัดการให้บริการข่าวสารข้อมูล
- ดูแลตรวจเยี่ยมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- ให้กำลังใจแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่านหนังสือและศูนย์การเรียนรู้
- ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่านหนังสือและศูนย์การเรียนรู้
- ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล
- รายงานผลการจัดการบริการด้านข่าวสารข้อมูลแก่หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา อำเภอ

- ประชุม องค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุน การจัด กิจกรรมการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

สรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน 3 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญและการศึกษาสายอาชีพ จะดำเนินการในด้านการวางแผน การมีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การกำกับ ดูแล ติดตามผลและการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ส่วนการให้บริการข่าวสารข้อมูล จะดำเนินการในด้านการส่งเสริม สนับสนุน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ สนับสนุนสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และการกำกับ ดูแล ติดตาม

ตอนที่ 3 ความสามารถ

3.1. ความหมายของความสามารถ

ความสามารถของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการทำงานที่จะได้ผลที่ต้องการจะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงได้มีผู้ให้ความสามารถของคำว่า ความสามารถ ไว้ดังนี้

สตยดิคุณ กิตติยากร (2539) ได้ให้ความหมายของความสามารถ (Ability) ว่าหมายถึง ความถนัด ความชำนาญ ความพร้อม ประสบการณ์ และคุณสมบัติที่เหมาะสม

ชานินทร์ อุดม (2540) กล่าวว่า ความสามารถ หมายถึง คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งต่างๆที่จะต้องมีคุณสมบัติหรือความสามารถที่จะทำงานในลักษณะต่างๆในตำแหน่งนั้น ได้

อัมเรศน์ ชาวสวนกล้วย (2534 อ้างถึงใน สมสมร เรื่องวาทกรรม, 2544) กล่าวว่า ความสามารถเป็นคุณสมบัติหรือสภาวะการกระทำใด ๆ ได้อย่างเพียงพอ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และทักษะที่เพียงพอ

กวี วงศ์พุด (2542 อ้างถึงใน สมสมร เรื่องวาทกรรม, 2544) อธิบายว่าความสามารถ หมายถึง ความชำนาญเฉพาะของบุคคลที่แสดงออกในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายว่าหมายถึง สภาพที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมแก่การจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ และมีความหมายเหมือนกับคำว่า สมรรถภาพ หรือ สมรรถนะ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Ability

เดล เอช ชังก์ (Dale H. Shunk, 1983) ได้สรุปความหมายของความสามารถว่า เป็นการตัดสินใจความสามารถในการแสดงพฤติกรรมของตนเองว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด และการรับรู้ความสามารถนี้มีผลต่อการเลือกการกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ

คาสท์ และ รีเซนซ์เวง (Kast and Resenzweing, 1985) กล่าวว่า ความสามารถ (ability) เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของบุคคลตามความรู้ ทักษะ และวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเฉพาะสาขา เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงระดับการปฏิบัติที่สามารถกระทำได้

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura, 1986) ให้นิยามของความสามารถว่า เป็นความสามารถในความเชื่อมั่นของตนเองที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งใช้ทำนายพฤติกรรมของคนได้ว่าจะสามารถปฏิบัติภารกิจที่กำหนดให้ได้สำเร็จหรือไม่

แม็คเนลลิส (McNellis, 1990) กล่าวว่า ความสามารถ หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคคลที่จะทำภารกิจหน้าที่ให้ตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

เคนด์เลอร์ (Kendler, 1994) ให้ความหมายของความสามารถ (ability) หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมของคนที่มีแนวโน้มแสดงถึงความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น

โอฮาแกน (O'Hagan, 1996) ได้ให้ความเห็นว่า ความสามารถ เป็นแนวคิดที่กว้าง แนวหนึ่ง ที่คนสามารถถ่ายทอดทักษะความรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆตลอดจนกิจกรรมที่ไม่ใช่งานประจำทั่วไป และรวมถึงคุณภาพของควมมีประสิทธิภาพของบุคคลที่ถูกค้นหาในสถานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวเอง

ดังนั้น ความสามารถ จึงหมายถึง การลงมือปฏิบัติงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความถนัด ความชำนาญ ความพร้อม ประสบการณ์และคุณสมบัติที่เหมาะสมของบุคคลที่จะทำภารกิจหน้าที่ให้ตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้การศึกษาของ Spencer (1993 อ้างถึงใน ไพศาล แดงพัฒนพงศ์ , 2541)พบว่า ความสามารถ เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลจากการปฏิบัติงานที่ได้ผลสูงสุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เป็นการบ่งบอกถึงแนวทางพฤติกรรม การคิดหรือความเห็นในสถานการณ์หนึ่งๆและมีความคงอยู่ของเหตุผลนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยลักษณะของความสามารถจะประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ

1.1. แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่คนต้องการหรือคิดตรงกันในการกระทำซึ่งจะเป็นแรงขับหรือเลือกพฤติกรรมที่แสดงออกหรือเป้าหมายในการปฏิบัติ

1.2. ลักษณะส่วนตัว เป็นลักษณะนิสัยทั่วไปที่จะตอบสนองต่อข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เผชิญหน้า โดยพิจารณาได้จากความสามารถในการเรียนรู้ ความกระตือรือร้น การร่วมมือ เป็นต้น

1.3.ความคิดเห็นส่วนตัว เป็นทัศนคติ คุณค่า และความคิดฝันของบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อแรงจูงใจและทำนายถึงพฤติกรรมของสถานการณ์ต่างๆได้

1.4. ความรู้ เป็นข้อมูลขอบเขตเนื้อหาเฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม การเลี้ยงกุ้ง การทอผ้า เป็นต้น

1.5. ทักษะ เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งร่างกาย ความคิดและจิตใจของบุคคลในระดับที่สามารถคิดวิเคราะห์ ใช้ความรู้กำหนดเหตุและผล หรือวางแผนในการจัดการ และในขณะเดียวกันก็ตระหนักในความซับซ้อนของข้อมูลได้

2. รูปแบบของความสามารถจัดเป็น 2 กลุ่มหลักๆคือ

2.1. กลุ่มที่สังเกตเห็นได้ คือ ความรู้ และทักษะ ซึ่งโอกาสในการพัฒนานั้นค่อนข้างง่าย

2.2. กลุ่มที่ซ่อนเร้น คือ ความสามารถด้านแรงจูงใจ และลักษณะนิสัยเป็นสิ่งที่อยู่ลึกลงไป และมีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลซึ่งเข้าถึงและพัฒนาได้ยาก

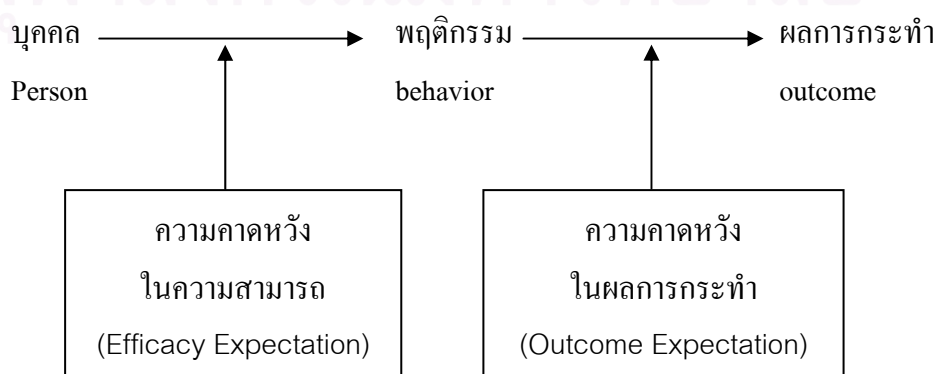
เคิร์ท คาร์เตอร์ (1996 อ้างถึงใน วรภัทร์ ภูเจริญ , 2544) กล่าวว่า การมีความสามารถในงานที่ทำนั้น หมายถึงทั้งการมีความสามารถเฉพาะด้านและความสามารถโดยทั่วไป ซึ่งการมีความสามารถเฉพาะด้านหมายถึงการมีความรู้กระจ่างและชำนาญในงานด้านที่มีความสำคัญต่อองค์กร เช่น การเงิน การตลาด กฎหมาย วิศวกรรม หรือเทคโนโลยี ดังนั้นผู้ที่เข้ามาทำงานในองค์กรจะต้องมีความพยายามพัฒนาความสามารถของตนเองให้เป็นที่ต้องการขององค์กร ส่วนความสามารถในเรื่องทั่วไปนั้นคือการที่รู้สึกในด้านลึกที่ตนเองเชี่ยวชาญ และรอบรู้กับสาขาต่างๆ เพราะยิ่งสูงขึ้นเท่าใดการตัดสินใจในแต่ละวันที่จะต้องทำนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับส่วนอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนือจากความชำนาญของคนเราด้วย หากเราไม่รู้เรื่องของส่วนอื่นๆ บ้างแล้ว เราก็ไม่สามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงโดยทั่วไปมักจะมีความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้งซึ่งทั้งสองด้าน โดยที่อายุและขนาดขององค์กรจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าสองสาขานั้นคืออะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสูงสุดนั้นก็จะต้องมีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์สาขาอื่นๆ ขององค์กรได้ด้วยเช่นกัน

3.2. แนวคิดในการพัฒนาความสามารถ

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน อรนุช เซวี่ปรีชา, 2539) ได้เสนอทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าประกอบด้วย ความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม 2 ประการคือ

1. ความคาดหวังในความสามารถ (Efficacy Expectations) หมายถึง ความมั่นใจของบุคคลจะสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนการกระทำพฤติกรรม
2. ความคาดหวังในผลลัพธ์ (Outcome Expectancy) หมายถึง การคาดคะเนของบุคคลว่า ถ้าทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตนเองคาดหวังไว้ เป็นการคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมของตน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

บุคคลจะกระทำสิ่งใดนั้น ต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ หรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นตามมา เพื่อนำไปปรับปรุงหรือหลีกเลี่ยงการกระทำที่ไม่ได้ผลประโยชน์ และหลีกเลี่ยงความผิดหวัง

นอกจากนี้ Bandura ยังได้เสนอปัจจัย 4 ประการในการพัฒนาความสามารถของตนเอง ดังนี้

1. การกระทำที่ประสบความสำเร็จ (Performance Accomplishment) เป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาความสามารถของตนเอง เพราะว่าเป็นประสบการณ์ตรงที่บุคคลได้รับ และเป็นความสำเร็จที่ตนกระทำได้

2. การได้เห็นแบบอย่างผู้อื่น (Vicarious Experience) การพัฒนาความสามารถของตนเองส่วนหนึ่งนั้น เกิดการได้เห็นประสบการณ์จากผู้อื่น ที่ประสบความสำเร็จจากการกระทำพฤติกรรม การที่ได้เห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จนั้น จะเป็นแนวโน้มที่จะให้เกิดการพัฒนาความสามารถของตนเองมากขึ้น

3. การชักจูงด้วยคำพูด (Verbal Persuasion) เป็นความพยายามที่จะใช้คำพูดให้บุคคลเชื่อว่า เขามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาทำ ซึ่งบุคคลจะรับเอาคำพูดชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูล เพื่อพิจารณาความสามารถของตน ทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นว่า ตนเองมีความสามารถที่จะกระทำสำเร็จ

4. การกระตุ้นเร้าทางอารมณ์ (Emotional Arousal) มีผลต่อการพัฒนาความสามารถของตนเอง บุคคลที่มีความเครียด วิตกกังวลสูง ตื่นเต้น จะขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง และมักจะหลีกเลี่ยงการกระทำพฤติกรรมหรือการเผชิญหน้ากับสถานการณ์นั้นๆ

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถนั้นจะต้องเกิดจากความคาดหวังจากการกระทำพฤติกรรม 2 อย่างคือ ความคาดหวังในความสามารถ กับความคาดหวังในผลลัพธ์ที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความสำเร็จจากการกระทำ การเห็นแบบอย่างจากผู้อื่น การชักจูงด้วยคำพูด และการกระตุ้นทางอารมณ์

เอกชัย ศรีวิลาศ (2539 อ้างถึงใน ทรงวิทย์ เขมเศรษฐ์ 2542) ได้กล่าวถึง Abilities เป็นการอธิบายคุณลักษณะของคนที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมและความคิดของบุคคลที่เป็นไปในแต่ละสถานการณ์อย่างต่อเนื่องหรือเป็นไปอย่างประจำเป็นเวลานาน และคุณลักษณะตามแนวคิดของ The Iceberg Model มี 5 ชนิด คือ

1. การกระตุ้น (Motive) การกระตุ้นหรือการสร้างแรงจูงใจ สิ่งนี้ผู้บังคับควรทำความเข้าใจอย่างยิ่งเพราะคนแต่ละคนมีความต้องการไม่เหมือนกัน การจะกระตุ้นให้เกิดการทำงานตามที่เราร้องขอจึงต้องรู้ความต้องการของเขาก่อนที่เราเรียกกันว่า Demand Side หากให้เขาในสิ่งที่เราร้องขอให้แบบ Supply Side ก็จะทำให้เกิดอาการไม่พอใจทั้งสองฝ่ายเราก็ไม่ได้งานที่ต้องการในขณะที่ถูกน้องก็ไม่ได้ทำงานที่อยากจะทำ การใช้แรงกระตุ้นจึงเป็นลักษณะ Motives

“drive, direct, and select” เช่นบางคนชอบทำงานที่ยากเมื่องานสำเร็จจะมีความภูมิใจมาก แต่คนอีกกลุ่มหนึ่งต้องการทำงานอย่างสบายๆการให้สิ่งตอบแทนก็ต้องต่างกันไปด้วย

2. ลักษณะอุปนิสัย (Traits) ลักษณะอุปนิสัยเป็นลักษณะของคนที่เป็นลักษณะกายภาพ ที่มักจะแก้ไขยากหรือแก้ไขไม่ได้เลยเป็นภาพลักษณ์ที่มองเห็น และการแสดงอาการตอบได้ในแต่ละเหตุการณ์เช่นบางคนเครียดทุกปัญหา บางคนจะมีความแข็งแกร่ง อดทน รุนแรง อ่อนไหว เพราะบางเมื่อได้รับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างที่เราเคยได้ยินว่าพวกฝ่ายเหยี่ยวที่ชอบรุนแรงหรือพวกฝ่ายพิราบที่ชอบสันตติสุขเป็นต้น การที่จะกระตุ้นในกลุ่มของ Trait และ Motive นี้ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความสำคัญในการสร้างสัมพันธ์กับแต่ละคน จัดให้มีการแนะนำปฐมนิเทศเอาใจใส่ต่อการบรรลุความสำเร็จและการให้ความรู้สึกที่ดีเอาใจใส่ต่อสิ่งต่างๆที่มีผลกระทบต่อผู้บังคับบัญชา

3. กรอบความคิดหรือวิธีคิดของแต่ละคน (Self-Concept) สิ่งเหล่านี้คือทัศนคติ ค่านิยม หรือภาพลักษณ์ของแต่ละคนที่สามารถคิดหรือทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ สามารถดูได้จากการตอบสนองทั้งการกระทำ ทางความคิดและจิตใจที่จะร่วมในกิจกรรมต่างๆซึ่งผู้บังคับบัญชาอาจเห็นผู้บังคับบัญชาแสดงกริยาตอบโต้ด้วยวิธีการนิ่งเฉย แสดงอาการหรือตอบปฏิเสธซึ่งจะสังเกตเห็นได้ทันที

4. ความรู้ (Knowledge) ความรู้เป็นสิ่ง ที่ง่ายต่อการพัฒนา เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเฉพาะที่ไปสู่ฐานความรู้ของแต่ละคนเช่นความรู้ด้านการวางแผน เทคโนโลยี การบริหารคน เป็นต้น ความรู้ถือว่ามีความสลับซับซ้อนที่บางครั้งจะแนะนำการทดสอบความรู้ก็ไม่ใช่ว่าจะประสบความสำเร็จถูกต้องเสมอไปว่าใครทำงานดีหรือทำไม่ดี เพราะเป็นการวัดที่ผิดเช่นการวัดผลโดยวิธีสอบปรนัยวัดได้เฉพาะการจำแต่เราไม่สามารถรู้ได้ว่าแต่ละคนคิดอย่างไรบูรณาการความรู้และเรียบเรียงลำดับความรู้เป็นหรือไม่ ฉะนั้นจึงมีการทดสอบทั้งความรู้และทักษะให้ควบคู่กันไปมิใช่ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

5. ทักษะ (Skill) ทักษะเป็นความสามารถทางกายภาพที่จะทำให้เรามั่นใจทั้งร่างกาย และความรู้สึกในจิตใจที่จะทำงานสำเร็จหรือไม่ดังนั้นทักษะจึงเกี่ยวกับการวิเคราะห์จำแนก แยกแยะความคิด (Analytic thinking) เป็นกระบวนการที่ใช้ความรู้ ความสามารถ ข้อมูลการวิเคราะห์หาเหตุและผล การจัด โครงสร้างข้อมูลและแผนงาน และการสร้างสรรค์ความคิด (Conceptual Thinking) ที่ประกอบด้วยการยอมรับในวิธีการหรือรูปแบบของการรวบรวมข้อมูลมาสู่ความคิด

ดังนั้นจึงสรุป Ability ว่าเป็นคุณลักษณะที่ทุกองค์กรต้องการทั้งในการทำงานและในตัวของผู้บริหาร ซึ่งสามารถวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมและจากการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ

3.3. ความสามารถในการทำงาน

บอยซ์ซิช (Boyatzis อ้างถึงใน ดนัย เทียนพุด, 2546) ได้เสนอความสามารถว่า มี 21 ประการ โดยแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายและการจัดการสู่การปฏิบัติ

- มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- ผลិតภาพ
- วินิจฉัยการใช้แนวคิด
- สนใจเกี่ยวกับผลกระทบ

กลุ่มภาวะผู้นำ

- เชื่อมั่นในตนเอง
- การนำเสนอด้วยปากเปล่า
- การคิดแบบตรรกะ
- กรอบแนวคิด

กลุ่มทรัพยากรบุคคล

- ใช้พลังสังคม
- มองเชิงบวก
- การจัดการกระบวนการกลุ่ม
- ความแม่นยำในการประเมินตนเอง

กลุ่มสิ่งการดูน้อง

- พัฒนาบุคคลอื่น
- การใช้อำนาจที่ไม่ใช่ทางการ
- ทำด้วยตนเอง

กลุ่มมุ่งบุคคลอื่น

- การควบคุมตนเอง
- การรับรู้แบบปรนัย
- ความอดทนและการปรับตัว

- การมุ่งความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด

กลุ่มความรู้พิเศษ

- ความจำ
- ความรู้พิเศษเฉพาะ

ทั้งหมดนี้ เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงานภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร และทำให้บุคคลมุ่งมั่นไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่ง ดนัย เทียนพุด (2546) ได้สรุปความสามารถที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ว่ามี 5 ด้านดังนี้

1. ด้านทรัพยากร โดยสามารถจัดสรรเวลา เงิน วัสดุ พื้นที่ และคนได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านทักษะบุคคลสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีม สอนคนอื่น บริการ นำทีม เจรจา ต่อรอง ทำงานได้ดีกับผู้อื่นที่มีพื้นฐานด้านวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกัน
3. ด้านสารสนเทศ สามารถให้ข้อมูล จัดการและดูแลข้อมูลได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง
4. ด้านระบบ สามารถเข้าใจสังคม องค์กร ระบบเทคโนโลยี ติดตามและแก้ไขปรับปรุงผลงาน

5. ด้านเทคโนโลยี สามารถเลือกอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับงาน

ดังนั้นความสามารถที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆด้านมาส่งเสริม เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ความสนใจ หน้าที่การงาน และงบประมาณ จึงจะทำให้การทำงานไปถึงเป้าหมายที่วางไว้

จึงสรุปได้ว่าความสามารถเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามความรู้ ทักษะ ความถนัด ความชำนาญความพร้อมและประสบการณ์ให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2540) ได้กล่าวถึงขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดบริการสาธารณะ และได้จำแนกระดับขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้เป็นระดับต่างๆตั้งแต่ขีดความสามารถต่ำคือต้องการที่ปรึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นผู้แนะนำ จนถึงขั้นสูงสุด ซึ่งมีขีดความสามารถและประสบการณ์สูงมากสามารถทำงานได้ด้วยองค์กรเอง ซึ่งมีระดับดังนี้

1. ระดับ 4 มีขีดความสามารถสูงมาก และประสบการณ์สูง สามารถปฏิบัติงานด้วยตัวเองทั้งนอกและในชุมชน
2. ระดับ 3 มีขีดความสามารถสูง สามารถทำงานเฉพาะภายในชุมชนโดยไม่ต้องการคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

- ผู้เชี่ยวชาญ
3. ระดับ 2 มีขีดความสามารถปานกลาง สามารถทำงานภายใต้การนำของ
 4. ระดับ 1 มีขีดความสามารถต่ำอยู่ในระดับพื้นฐานทำงานในระดับ
 5. ระดับ 0 ไม่มีขีดความสามารถ
- สนับสนุนได้

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำมาก่อนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องจากผู้วิจัยคนอื่นๆ ดังนี้

โกวิทย์ พวงงาม (2539) ได้สำรวจภาคสนามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2538 โดยภาพรวมพบปัญหาหลายประการ ดังนี้

- 1) อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ใน องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้
 - ยังไม่มีสถานที่ตั้งของ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นของตนเอง
 - สถานที่และอุปกรณ์ต่างๆ ใน องค์การบริหารส่วนตำบลไม่พร้อม ไม่ดีและมีไม่เพียงพอ
- 2) เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ พบว่ายังมีปัญหา ดังนี้
 - ไม่ค่อยมีความรู้และประสบการณ์ ก้าวทำงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร
 - ไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบ ระเบียบ ข้อบังคับ องค์การบริหารส่วนตำบล. และไม่ค่อยรู้เรื่องการทำงานในบทบาทหน้าที่ และข่าวสารต่างๆ
 - ประชาชนทั่วไปยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความร่วมมือ
 - ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งเป็นการชั่วคราว ยังไม่มีความรู้และไม่ทำงานทำงานไม่เป็น ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ค่อยมีความรู้
- 3) เกี่ยวกับการจัดการใน องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ยังมีปัญหา ดังนี้
 - งบประมาณล่าช้า งบประมาณน้อย ยังขาดแคลนและไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ
 - การประชุมของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ตรงตามเวลาไม่พร้อมเพรียงกันไม่ค่อยลงรอยกัน

- บทบาทของผู้หญิงในที่ประชุมยังมีน้อย
- การแสดงความคิดเห็นยังไม่กล้าแสดงออก
- ทำงานไม่ทัน งบประมาณและการจัดสรรยังมาเป็นธรรมเนียมเท่าที่ควร
- ขาดเจ้าหน้าที่การเงินการบัญชี และประธานยังประกาศรับสมัครไม่ถูกต้อง
- ขาดความสามัคคี การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ที่ดี

จรัส สุวรรณมาลา (2539) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต ซึ่งใช้การสังเกตการณ์เกี่ยวกับการจัดทำแผน การจัดทำบัญชี การประชุมและสิ่งอำนวยความสะดวก ในสำนักงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 15 ตำบล ใน 5 จังหวัด ทั่วทุกภาคของประเทศไทย พบว่า 1) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ มีจุดเด่น คือ การมีโครงสร้างองค์การที่เล็กและมีความยืดหยุ่น มีบุคลากรแบบ Paraprofessional ซึ่งประกอบด้วยบุคคลในท้องถิ่นทั้งสิ้น มีการทำงานเป็นทีม มีความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อชุมชนของตนเองสูง ในด้านปัจจัยแวดล้อมมีหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชน ซึ่งดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาชนบทและบริหารพื้นฐานต่างๆ ซึ่งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถประสานงานขอความช่วยเหลือและทำกิจกรรมร่วมกันได้ 2) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีข้อด้อยที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารได้ยิ่งขึ้น ได้แก่ การวางแผนและการจัดทำงบประมาณ การบริหารจัดการและบุคลากร

นันทภพ เอื้ออารี (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในส่วนที่เป็นสภาพทั่วไปของบุคคล คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31-40 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลระหว่าง 1-2 ปี ในส่วนคุณสมบัติของบุคคล คณะกรรมการบริหารมีความรู้ความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ การจัดทำแผน การบริหารงบประมาณตามแผน และความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามแผนงานในระดับปานกลาง มีความสามารถในการดำเนินงานตามแผนและอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานตามแผนงานในระดับสูง

เพลงพิน มั่นอยู่ (2540) ได้ศึกษาความรู้และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา พบว่า ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างๆคือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในองค์การบริหารส่วนตำบล ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น รายได้และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

วรรณวิไล วรวิกโฆษิต (2540) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์ ส่วนตำบลในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายกิจกรรมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยการ เปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างการศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพการศึกษาตามอัธยาศัย และการ จัดศูนย์การเรียน พบว่า แต่ละกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น การศึกษาสายอาชีพและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

อัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ (2540) ได้ศึกษาความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า องค์การ บริหารส่วนตำบล มีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับ 1) สมรรถนะในการ วางแผน 2) การกำหนดปัญหาและความต้องการโดยประชาชน 3) ความเอาใจใส่ในหน้าที่ 4) ความ มีอิสระและความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น 5) รายได้ของ องค์การบริหารส่วนตำบล 6) ความรู้ของคณะกรรมการ 7) ความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 8) การควบคุมจากทาง ราชการ โดยการกระทำ 9) การควบคุมจากทางราชการโดยกฎระเบียบ 10) วิธีการควบคุมการดำเนิน โครงการ 11) หลักเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาเป็น คณะ กรรมการบริหาร โดยหลักความรู้ความสามารถ 12) วิธีคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง 13) ความเพียงพอของจำนวนพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและลูกจ้าง เมื่อ เปรียบเทียบกับจำนวน โครงการที่จัดทำ 14) การต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของทาง ราชการหรือรัฐวิสาหกิจเพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลตอบสนองนโยบายการกระงานอำนาจ และมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชน จะต้อง 1) เพิ่มการมีส่วนร่วมของ ประชาชน 2) เพิ่มความยืดหยุ่นของภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) เพิ่มรายได้ให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบล 4) ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบล 5) เพิ่ม ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการบริหาร 6) ห้ามมิให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลเป็น คณะกรรมการบริหารหรือสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล

ประภาพรรณ ไชยวงษ์ (2544) ได้ศึกษา การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า

1. บทบาทที่ปฏิบัติจริง องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จัดการศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการจัดการศึกษาในระบบ
2. ความคาดหวัง ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังให้ องค์การบริหารส่วนตำบล

จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา แต่ องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ คาดหวังถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ความพร้อม องค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและพร้อมมีส่วนร่วมทั้งระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

4. ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคในการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

- ปัจจัยส่งเสริมส่วนใหญ่ ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมจัดการศึกษา และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบล

- ปัจจัยอุปสรรค คือ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล

และในการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ทางการศึกษา และการเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล

พรทิพย์ โกไคยอุดม (2544) ได้ศึกษา การเสริมพลังอำนาจด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง พบว่า ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ชั้น 3 ชั้น 5 ประชาชนได้รับการเสริมพลังอำนาจ ให้มีความรู้ ได้รับข่าวสารข้อมูล โดยครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเทคนิคการสอนนอกระบบโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและประชาชน มีความเห็นตรงกันว่าช่วยเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน คือการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและการฝึกอบรม

วิภัตต์ รุจิปเวสน์ (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่มาของตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลทางด้านการวางแผนการให้บริการประชาชน รายได้ และการบริหารงานบุคคล

งานวิจัยต่างประเทศ

อัลเลน (Allan R, 1966) ได้ศึกษาความสามารถของคณะกรรมการรัฐในการดำเนินงานตามหน้าที่ พบว่า บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง จะมีความสนใจและส่งเสริมการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

เออวินน์ (Irwin Sander, 1966) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่มี อายุ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานแตกต่างกันขึ้นอยู่กับโอกาสและภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เวอร์เนอร์ (Werner, 1973) ได้กล่าวว่างบประมาณที่ส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์กร นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

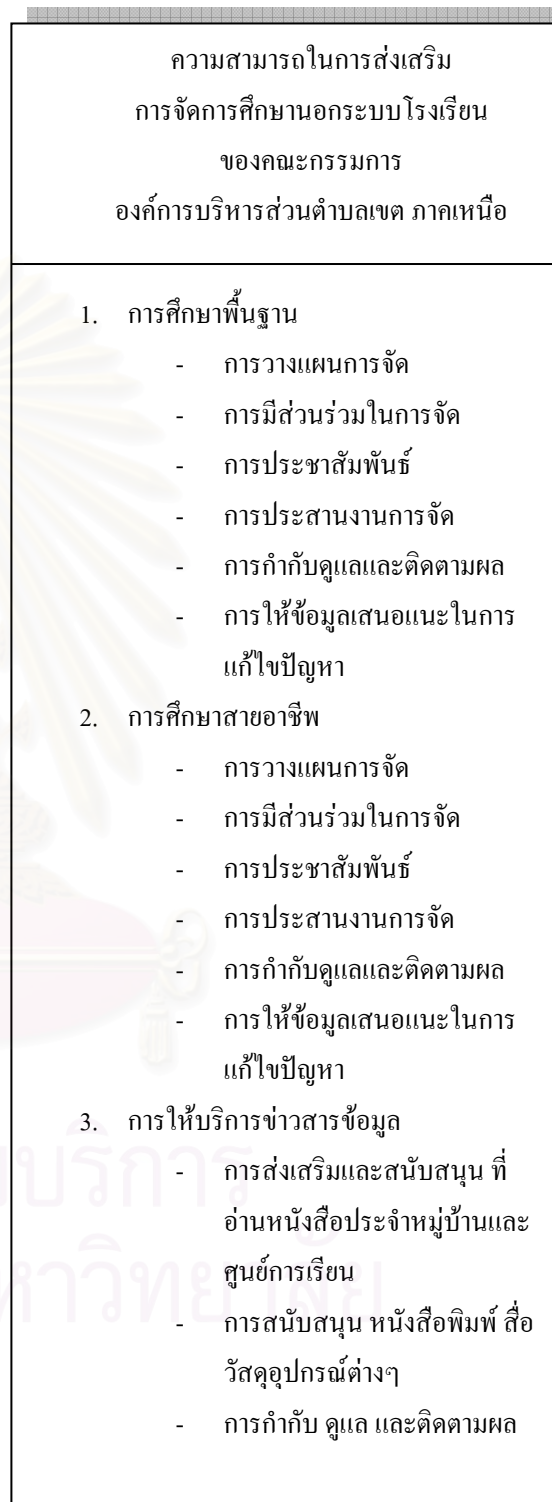
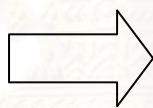
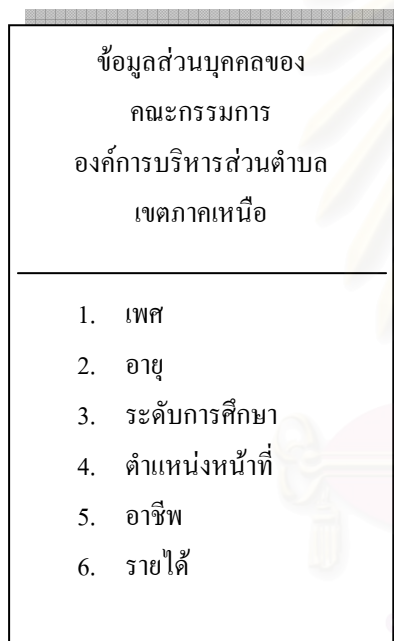
บรูม (Broom, 1977) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของคณะบริหารงานท้องถิ่นกับบทบาทที่ได้รับ พบว่า คณะบริหารงานท้องถิ่นที่มีการศึกษา รายได้และอาชีพ ที่ดีจะมีการปรับตัวได้เร็วและดีกว่าคณะบริหารงานท้องถิ่น ที่มีการศึกษา รายได้และอาชีพที่ด้อยกว่า

ไบแซง (Biesang, 1982) ได้ศึกษาบทบาทของคณะบริหารรัฐในการดำเนินงานตามหน้าที่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ซึ่งมีผลมาจาก การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการทำงานในแต่ละครั้ง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ ตามบทบาทหน้าที่และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสามารถของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบล และ การศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบ่งตามลำดับขั้นดังนี้

1. การศึกษาหาความรู้เพื่อการทำวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.การศึกษาหาความรู้เพื่อการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ ความสามารถ การส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมทั้งงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบความคิดในการวิจัย

2.กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคเหนือ ทั้งหมด 17 จังหวัด (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง) ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 24,382 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2545)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ Taro Yamane คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และค่าความคลาดเคลื่อน 5% จากสูตร (อุทุมพร จามรมาน ,2545)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

N = ขนาดประชากรทั้งหมด

e^2 = ค่าความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากร)

หากำกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 399 คนเพื่อสะดวกในการคิดคำนวณจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน และให้การเก็บข้อมูลกระจายทั่วถึงกลุ่มประชากร ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด ตามสัดส่วนของประชากร จากสูตร (ประคอง วรรณสูตร , 2542)

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละจังหวัด} \times \text{ขนาดตัวอย่างประชากร}}{\text{ขนาดของประชากรทั้งหมด}}$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ 17 จังหวัด

จังหวัด	จำนวน อบต. (ประชากร) / คน	กลุ่มตัวอย่าง / คน
1.กำแพงเพชร	1,751	30
2.เชียงราย	896	15
3.เชียงใหม่	3,472	60
4.ตาก	938	16
5.นครสวรรค์	2,620	45
6.น่าน	625	11
7.พิจิตร	547	10
8.พิษณุโลก	1,738	30
9.เพชรบูรณ์	2,561	44
10.แพร่	1,208	21
11.พะเยา	1,307	23
12.แม่ฮ่องสอน	762	13
13.ลำปาง	1,531	26
14.ลำพูน	930	16
15.สุโขทัย	1,475	25
16.อุดรดิตถ์	1,085	19
17.อุทัยธานี	936	16
รวมทั้งหมด	24,382	420

จากนั้นผู้วิจัยได้จับสลากที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละจังหวัดจนครบตามจำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามโครงสร้างของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 2 คน

3.ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คือ

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ตำแหน่งหน้าที่
- อาชีพ
- รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ได้แก่ ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ 3 ประเภทคือ

3.2.1 การศึกษาสายสามัญ ใน 1)ด้านการวางแผน 2)ด้านการมีส่วนร่วมในการจัด 3)ด้านการประชาสัมพันธ์ 4)ด้านการประสานงานการจัด 5)ด้านการกำกับ ดูแลและติดตามผล 6)ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

3.2.2 การศึกษาสายอาชีพ ใน 1)ด้านการวางแผน 2)ด้านการมีส่วนร่วม 3)ด้านการประชาสัมพันธ์ 4)ด้านการประสานงานการจัด 5)ด้านการกำกับ ดูแลและติดตามผล 6)ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

3.2.3 การให้บริการข่าวสารข้อมูล ใน 1)ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน 2)ด้านการสนับสนุน หนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ 3)การกำกับ ดูแล และติดตามผล

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 การสร้างเครื่องมือ

4.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับลักษณะของเครื่องมือที่ดี

4.1.2 เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ ได้จากเอกสารคู่มือบทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลกับการศึกษานอกโรงเรียน แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างความ

เข้มแข็งของชุมชน อำนวยการหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่5)พ.ศ.2546

4.1.3 ศึกษางานวิจัยของ พรทิพย์ สุขอร่าม (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามการรับรู้ของตนเอง หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา และประภาพรณ ไชยวงษ์ (2544) ได้ศึกษาการวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และวรรณวิไล วรวิโกษิต (2540) ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง

ผู้วิจัยได้นำมาปรับเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้

4.2 ลักษณะของเครื่องมือ

ส่วนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ และรายได้ ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ส่วนที่2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือทั้ง 3 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล ในด้านต่างๆ และลักษณะของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความสามารถในการส่งเสริมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสามารถในการส่งเสริมมาก
- 3 หมายถึง มีความสามารถในการส่งเสริมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสามารถในการส่งเสริมน้อย
- 1 หมายถึง มีความสามารถในการส่งเสริมน้อยที่สุด

รวมจำนวนคำถามในส่วนที่ 2 ทั้งหมด 85 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 10 ข้อ เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ends) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 3 ข้อ รวมแบบสอบถามในส่วนที่ 3 จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามชุดนี้รวมทั้งสิ้น 100 ข้อ

4.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขทางด้านเนื้อหา สำนวนและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน(ดูรายชื่อในภาคผนวก ก)ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

4.3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ที่จังหวัดชัยนาท จำนวน 40 คน ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าชัย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลชัยนาท	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาท่าพระ	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลหาดท่าเสา	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลธรรมามูล	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลเสือโฮก	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลนางสี	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน
องค์การบริหารส่วนตำบลคู่งสำเภา	อำเภอมโนรมย์	จังหวัดชัยนาท	จำนวน 4 คน

แล้วนำมาหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach, 1970) ดังนี้

- 1) แบบสอบถามในส่วนที่ 2 จำนวน 85 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98
- 2) แบบสอบถามในส่วนที่ 3 จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

5.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยจะทำการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตามที่อยู่ของสถานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือ 17 จังหวัด รวมทั้งหมด 85 แห่ง (ภาคผนวก จ)

5.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล 4 จังหวัด คือ แม่ฮ่องสอน เชียงราย ตาก และเพชรบูรณ์ รวมทั้งหมด 19 แห่ง จำนวน 88 คน ส่วนที่เหลือ 13 จังหวัด คือ กำแพงเพชร นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก พะเยา แพร่ เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์และอุทัยธานี รวมทั้งหมด 66 แห่ง จำนวน 332 คน ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 28 กันยายน 2548 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2548 สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม

5.3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows version 13.0

6.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทางสถิติมี 3 ส่วน ดังนี้

ข้อมูลส่วนที่1 วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ รายได้ โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ คือ ความสามารถในการส่งเสริมการศึกษา สายสามัญ สายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล โดยพิจารณาตามด้านต่างๆ นำเสนอข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.00 - 1.50	คือ	มีความสามารถในการส่งเสริมน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	คือ	มีความสามารถในการส่งเสริมน้อย
2.51 - 3.50	คือ	มีความสามารถในการส่งเสริมปานกลาง
3.51 - 4.50	คือ	มีความสามารถในการส่งเสริมมาก
4.51 - 5.00	คือ	มีความสามารถในการส่งเสริมมากที่สุด

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ จำแนกตามเพศ โดยการใช้สถิติทดสอบ t-test และตามตัวแปรอื่นๆ โดยทดสอบมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบค่า F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และเมื่อปรากฏว่ามีค่าทดสอบแตกต่างกัน ก็ทำการทดสอบ รายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

ข้อมูลส่วนที่ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.00 - 1.50	คือ	มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	คือ	มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
2.51 - 3.50	คือ	มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
3.51 - 4.50	คือ	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
4.51 - 5.00	คือ	มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด

ส่วนแบบสอบถามประเภทการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จะวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นรายชื่อ เรียงตามลำดับของข้อมูลตามความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าร้อยละ (ประกอบ กรรณสูต, 2542)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (ประกอบ กรรณสูต, 2535)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

X แทนค่า มัชฌิมเลขคณิต

$\sum fx$ แทนค่า ผลรวมของคะแนน

N แทนค่า จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ประกอบ กรรณสูต, 2542)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทนค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทนค่า คะแนนที่กำหนดตามสเกล

f แทนค่า จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อ

N แทนค่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. สถิติ t-test (ล้วน สายยศ, ม.ป.ป.)

4.1. กรณีแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(S_1^2 / n_1) + (S_2^2 / n_2)}}$$

โดยมีชั้นแบ่งความอิสระ

$$df = \frac{[S_1^2 / n_1 + S_2^2 / n_2]}{[(S_1^2 / n_1) / n_1 - 1] + [(S_2^2 / n_2) / n_2 - 1]}$$

4.2. กรณีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดย $df = n_1 - n_2$

t แทนค่า อัตราส่วนวิกฤต

X_1 แทนค่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

X_2 แทนค่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทนค่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทนค่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทนค่า จำนวนตัวอย่างประชากรของกลุ่มที่ 1

n_2 แทนค่า จำนวนตัวอย่างประชากรของกลุ่มที่ 2

df แทนค่า ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม คือ การทดสอบความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One way Analysis of Variance) หรือ F-test (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2545)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทนค่า ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution

MS_b แทนค่า Mean square between group หรือ ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทนค่า Mean square within group หรือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6. การทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ เมื่อพบความมีนัยสำคัญของความแตกต่าง จากการทดสอบค่า F โดยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe) (ประคอง วรรณสุต, 2535)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right) (K - 1)}$$

$(K-1), (N-K)$ คือ ชั้นแห่งความอิสระ

M_1, M_2 แทนค่า มัชฌิมเลขคณิตของสองกลุ่มที่ต้องการทดสอบ

N_1, N_2 แทนค่า จำนวนตัวอย่างประชากรของสองกลุ่มที่นำมาทดสอบ

7. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach) (ล้วน สายยศ, ม.ป.ป.)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

α แทนค่า ความเที่ยงของแบบสอบถาม

N แทนค่า จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 แทนค่า คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S^2 แทนค่า คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 13.0 และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยรวมและรายกิจกรรม คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ จำแนกตามเพศ โดยการใช้สถิติทดสอบ t-test และตามตัวแปรอื่นๆ โดยการทดสอบมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) และเมื่อปรากฏว่ามีค่าทดสอบแตกต่างกัน ก็ทำการทดสอบ รายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน วิเคราะห์เป็นสองส่วน คือ

4.1 ปัญหาและอุปสรรค เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นรายชื่อเรียงตามลำดับความถี่ของข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่นำเสนอได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

ลักษณะของข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 ชาย	298	71.0
1.2 หญิง	122	29.0
รวม	420	100
2.อายุ		
2.1 ไม่เกิน 30 ปี	37	8.8
2.2 31 - 40 ปี	145	34.5
2.3 41 - 50 ปี	175	41.7
2.4 50 ปีขึ้นไป	63	15.0
รวม	420	100
3.ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	59	14.0
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	97	23.1
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	141	33.6
3.4 ปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา	52	12.4
3.5 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	71	16.9
รวม	420	100

ลักษณะของข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
4.ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
4.1 ประธานสภาองค์กร บริหารส่วนตำบล	25	6.0
4.2 นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล	43	10.2
4.3 ปลัดกองกิจการบริหารส่วนตำบล	35	8.3
4.4 สมาชิกกองกิจการบริหารส่วนตำบล	317	75.5
รวม	420	100
5.อาชีพหลัก		
5.1 เกษตรกรรม	169	40.2
5.2 รับราชการ	47	11.2
5.3 ค้าขาย	109	26.0
5.4 รับจ้าง	48	11.4
5.5 เจ้าของกิจการ	24	5.7
5.6 อื่นๆ คือ นักการเมืองท้องถิ่น	23	5.5
รวม	420	100
6.รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก		
6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	129	30.7
6.2 5,001 - 10,000 บาท	203	48.3
6.3 10,001 - 20,000 บาท	76	18.1
6.4 20,000 บาทขึ้นไป	12	2.9
รวม	420	100

จากตารางที่ 2 แสดงลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 71 และเป็นเพศหญิงจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 29

อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 41 – 50 จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และกลุ่มตัวอย่างอายุน้อยกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีมากที่สุด จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาคือการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และการศึกษาระดับปวส./ปกศ.สูง หรืออนุปริญญา มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

ตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีมากที่สุด จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาคือตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

อาชีพเกษตรกรรมมีมากที่สุด จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาคืออาชีพค้าขายจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และอาชีพอื่นๆ คือ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท มีมากที่สุด จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และรายได้ 20,000 บาทขึ้นไปมีน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภทได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้ข่าวสารข้อมูล จำแนกเป็นรายการกิจกรรม รายด้านและรายข้อ ดังตารางที่ 3 - 18

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายการกิจกรรม และโดยรวม

กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การศึกษาสายสามัญ	2.935	0.774	ปานกลาง
2. การศึกษาสายอาชีพ	2.888	0.793	ปานกลาง
3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล	3.185	0.759	ปานกลาง
รวม	3.002	0.727	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกิจกรรมพบว่า ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.002$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการกิจกรรมพบว่า ความสามารถในการส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.185$) และความสามารถในการส่งเสริมการศึกษาสายอาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.888$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ
ด้านการวางแผน รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการวางแผน			
1.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านที่ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่ไม่ จบชั้น ป.6,ม.3,ม.6 แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอทราบ	3.254	1.003	ปานกลาง
2.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ	3.238	0.977	ปานกลาง
3.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอทราบ	3.083	0.991	ปานกลาง
4.ท่านได้สำรวจความต้องการของชาวบ้านที่ต้องการเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในระดับต่างๆ	3.188	0.952	ปานกลาง
5.ท่านได้ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของ ชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	3.040	0.935	ปานกลาง
รวม	3.160	0.815	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับ ปาน
กลาง ($\bar{X} = 3.160$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านที่ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่ไม่จบชั้น ป.6,ม.3,ม.6 แก่ศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอทราบ($\bar{X} = 3.254$) ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา
และความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน($\bar{X} = 3.040$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สายสามัญ ด้านการมีส่วนร่วม รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการมีส่วนร่วม			
6.ท่านร่วมพิจารณา กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ	2.835	0.981	ปานกลาง
7.ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผน เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.907	1.024	ปานกลาง
8.ท่านร่วมวางแผนในการติดตามผลของการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.816	0.990	ปานกลาง
9.ท่านได้จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ เช่น อุปกรณ์ สื่อ เป็นต้น	2.885	1.050	ปานกลาง
10.ท่านได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญที่จะพบกลุ่มหรือการเข้าค่าย	2.835	1.000	ปานกลาง
11.ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการ จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.919	1.007	ปานกลาง
รวม	2.866	0.844	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.866$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาย
สามัญ ($\bar{X} = 2.919$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมมือวางแผนในการติดตามผลของการจัด
กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 2.816$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สายสามัญ ด้านการประชาสัมพันธ์ รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการประชาสัมพันธ์			
12.ท่านได้แนะนำให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือมาสมัครเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	3.400	1.021	ปานกลาง
13.ท่านได้พูดถึงความสำคัญของการเรียนและประโยชน์รวมถึงวิธีการเรียนสายสามัญให้กับคนในชุมชนฟัง	3.338	0.991	ปานกลาง
14.ท่านได้นำบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการศึกษานอกโรงเรียนมาเผยแพร่	3.076	1.014	ปานกลาง
15.ท่านได้ออกพบปะพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อเผยแพร่การศึกษา นอกระบบโรงเรียนสายสามัญ	2.973	1.057	ปานกลาง
16.ท่านได้เรียกประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ	2.761	1.048	ปานกลาง
17.ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.938	1.114	ปานกลาง
18.ท่านได้จัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ	2.473	1.041	น้อย
19.ท่านได้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้านเช่น การสมัครเรียนการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญ.	3.016	1.136	ปานกลาง
รวม	2.996	0.826	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.996$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการแนะนำให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือมาสมัครเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

($\bar{X} = 3.400$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 2.473$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ด้านการประสานงาน รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการประสานงาน			
20.ท่านได้ให้การยกย่องแก่ผู้เรียน ครู หรือผู้ที่สนับสนุน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	3.185	1.058	ปานกลาง
21.ท่านได้มีการติดต่อหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.781	1.038	ปานกลาง
22.ท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ	2.852	1.037	ปานกลาง
23.ท่านได้ประสานงานในด้านต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	3.059	0.978	ปานกลาง
24.ท่านได้ติดต่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ	2.966	1.010	ปานกลาง
รวม	2.968	0.854	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.968$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การยกย่องผู้เรียน ครู หรือผู้สนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 3.185$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การติดต่อหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆเพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 2.781$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สายสามัญ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล			
25.ท่านได้ไปเยี่ยมการพบกลุ่มของนักศึกษา	2.745	1.049	ปานกลาง
26.ท่านได้ให้กำลังใจแก่ครูและนักศึกษา	3.147	1.099	ปานกลาง
27.ท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาเกี่ยวกับ การเรียนการสอน	2.835	1.015	ปานกลาง
28.ท่านได้ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอน	2.733	1.045	ปานกลาง
29.ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในเขตพื้นที่แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	2.628	1.054	ปานกลาง
รวม	2.817	0.876	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.817$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่
มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้กำลังใจแก่ครูและนักศึกษา ($\bar{X} = 3.147$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ การรายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนสายสามัญในเขตพื้นที่แก่ศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ($\bar{X} = 2.628$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
สายสามัญ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายสามัญ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา และอุปสรรค			
30.ท่านได้รวบรวมปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสายสามัญแจ้งแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอทราบ	2.692	0.998	ปานกลาง
31.ท่านได้นำผลการกำกับ ดูแล ติดตามผล มาพัฒนาการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้ดียิ่งขึ้น	2.864	1.089	ปานกลาง
32.ท่านได้จัดการประชุมเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	2.850	1.072	ปานกลาง
รวม	2.802	0.960	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายสามัญ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและ
อุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.802$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ
การนำผลการกำกับ ดูแล ติดตามผลมาพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้ดียิ่งขึ้น
($\bar{X} = 2.864$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การรวบรวมปัญหาและอุปสรรคการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนสายสามัญแจ้งแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ ($\bar{X} = 2.692$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาอาชีพ ด้านการวางแผน รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสาขาอาชีพ ด้านการวางแผน			
33.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการอาชีพของชาวบ้านแก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ	3.109	1.007	ปานกลาง
34.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อมแก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ	3.035	0.980	ปานกลาง
35.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร สถานประกอบการที่มีอยู่ ในหมู่บ้านให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ	2.935	1.019	ปานกลาง
36.ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญา ท้องถิ่นแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ	3.007	1.014	ปานกลาง
37.ท่านได้มีการสำรวจความต้องการของชาวบ้านในการพัฒนา อาชีพ	3.264	1.012	ปานกลาง
38.ท่านได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน กับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเพื่อวางแผนการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	3.033	1.031	ปานกลาง
รวม	3.063	0.857	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.063$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสำรวจความต้องการของชาวบ้านในการพัฒนาอาชีพ ($\bar{X} = 3.264$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร สถานประกอบการที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ ($\bar{X} = 2.935$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วม รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสาขาอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วม			
39.ท่านเคยมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสอนอาชีพแก่กลุ่ม สนใจ	2.747	1.084	ปานกลาง
40.ท่านร่วมพิจารณา กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสาขาอาชีพ	2.654	1.002	ปานกลาง
41.ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ในการวางแผน เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.785	1.004	ปานกลาง
42.ท่านร่วมวางแผนในการติดตามผลของการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.816	1.016	ปานกลาง
43.ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการ จัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.778	1.032	ปานกลาง
44.ท่านได้จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอก โรงเรียนสาขาอาชีพ	2.800	1.009	ปานกลาง
รวม	2.763	0.884	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลใน
การส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.763$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ การร่วมวางแผนในการติดตามผลของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การร่วมพิจารณากำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ
($\bar{X} = 2.654$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ ด้านการประชาสัมพันธ์ รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายอาชีพ ด้านการประชาสัมพันธ์			
45.ท่านได้สนับสนุนให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระในหมู่บ้านมาเรียนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ.	3.150	1.024	ปานกลาง
46.ท่านสนับสนุนให้ชาวบ้านพัฒนาอาชีพและทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.135	1.051	ปานกลาง
47.ท่านได้นำบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพมาเผยแพร่	2.914	1.032	ปานกลาง
48.ท่านได้ออกไปเผยแพร่การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพด้วยตนเอง เช่น การพบปะพูดคุย	2.776	1.046	ปานกลาง
49.ท่านได้เรียกประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	2.795	1.015	ปานกลาง
50.ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	2.931	1.093	ปานกลาง
51.ท่านได้จัดทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	2.540	1.038	ปานกลาง
รวม	2.891	0.837	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.891$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสนับสนุนให้ชาวบ้านพัฒนาอาชีพและทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 3.135$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการจัดทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ($\bar{X} = 2.540$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาอาชีพ ด้านการประสานงาน รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสาขาอาชีพ ด้านการประสานงาน			
52.ท่านได้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้านเช่น การเข้าฝึกอบรมอาชีพ	3.000	1.059	ปานกลาง
53.ท่านได้ติดต่อและจัดหาสถานที่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.921	1.097	ปานกลาง
54.ท่านได้ติดต่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพื่อการเรียนการสอนสาขาอาชีพ	2.816	1.028	ปานกลาง
55.ท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.852	1.021	ปานกลาง
56.ท่านได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพแก่ชาวบ้าน	2.916	1.038	ปานกลาง
57.ท่านได้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของวิทยากรวิชาชีพ	3.042	0.993	ปานกลาง
รวม	2.924	0.869	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ ด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.924$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของวิทยากรวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.042$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การติดต่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพื่อการเรียนการสอนสาขาอาชีพ ($\bar{X} = 2.816$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาอาชีพ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสาขาอาชีพ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล			
58.ท่านได้เยี่ยมชมการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ	2.895	0.971	ปานกลาง
59.ท่านได้ให้กำลังใจแก่วิทยากรและนักศึกษา	3.016	1.044	ปานกลาง
60.ท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่วิทยากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	2.866	0.975	ปานกลาง
61.ท่านได้ช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะอาชีพ	2.814	0.966	ปานกลาง
62.ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนอำเภอ	2.676	0.986	ปานกลาง
รวม	2.853	0.854	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพ ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.853$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การให้กำลังใจแก่วิทยากรและนักศึกษา ($\bar{X} = 3.016$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรายงานผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาอาชีพแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ($\bar{X} = 2.676$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การศึกษาสายอาชีพ			
ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค			
63.ท่านได้รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอทราบ	2.795	1.059	ปานกลาง
64.ท่านได้นำผลการกำกับดูแลติดตามผลมาพัฒนาการจัด การศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้ดีขึ้น	2.797	1.042	ปานกลาง
65.ท่านได้จัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ ชาวบ้าน	2.895	1.047	ปานกลาง
รวม	2.829	0.944	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.829$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ชาวบ้าน ($\bar{X} = 2.895$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดการรายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ ($\bar{X} = 2.795$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ รายชื่อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและ ศูนย์การเรียนรู้			
66.ท่านได้ส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	3.581	1.063	มาก
67.ท่านส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนรู้อย่างน้อยตำบลละ 1 แห่ง	3.504	1.032	ปานกลาง
68.ท่านได้ช่วยเหลือปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและ ศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ใช้บริการ	3.469	1.057	ปานกลาง
69.ท่านได้ยกย่องและให้คำชมแก่คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องใน การจัดการดำเนินการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การ เรียนรู้	3.407	1.021	ปานกลาง
70.ท่านได้ออกไปเผยแพร่แหล่งให้บริการข่าวสารข้อมูลด้วย ตนเอง	3.064	1.016	ปานกลาง
71.ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์	3.116	1.113	ปานกลาง
72.ท่านได้มีการเรียกประชุมชาวบ้าน	2.911	1.049	ปานกลาง
73.ท่านได้ทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ ชาวบ้าน	2.726	1.094	ปานกลาง
74.ท่านได้เป็นตัวอย่างในการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งให้ข่าวสาร ข้อมูลเหล่านี้	2.985	1.008	ปานกลาง
รวม	3.195	0.796	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.195$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.581$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวบ้าน ($\bar{X} = 2.726$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์			
75.ท่านได้สำรวจรายการหนังสือที่ชาวบ้านต้องการอ่าน	3.204	0.999	ปานกลาง
76.ท่านได้สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดซื้อสื่อ อื่นๆตามความเหมาะสม	3.338	1.038	ปานกลาง
77.ท่านได้ติดต่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือศูนย์การเรียนรู้	3.245	0.988	ปานกลาง
78.ท่านได้สำรวจรายชื่อผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆของ ท้องถิ่น เช่น ช่างไม้ ช่างจักสาน หมอเพลง เป็นต้น	3.126	0.996	ปานกลาง
79.ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการ ให้บริการข่าวสารข้อมูลในด้านต่างๆ	3.226	0.921	ปานกลาง
รวม	3.227	0.806	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการสนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.227$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสนับสนุนในองค์การบริหารส่วนตำบลจัดซื้อสื่ออื่นๆตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.338$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสำรวจรายชื่อผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆของท้องถิ่น เช่น ช่างไม้ ช่างจักสาน หมอเพลง เป็นต้น ($\bar{X} = 3.126$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล รายข้อ

ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล			
80.ท่านได้ตรวจเยี่ยมดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์ การเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.290	1.006	ปานกลาง
81.ท่านได้ให้กำลังใจแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่านหนังสือและ ศูนย์การเรียน	3.295	0.951	ปานกลาง
82.ท่านได้ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่านหนังสือ และศูนย์การเรียน	3.185	0.974	ปานกลาง
83.ท่านได้ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานให้บริการ ข่าวสารข้อมูล	3.097	0.958	ปานกลาง
84.ท่านได้รายงานผลการดำเนินงานจัดที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านและศูนย์การเรียนให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอ	2.904	0.932	ปานกลาง
85.ท่านได้มีการประชุมเพื่อหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนการ จัดการให้บริการข่าวสารข้อมูล ในท้องถิ่น	3.011	0.963	ปานกลาง
รวม	3.130	0.809	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.130$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้กำลังใจแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่านหนังสือและศูนย์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.295$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรายงานผลการดำเนินงานจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ($\bar{X} = 2.904$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ รายกิจกรรม ตามตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำแนกตามเพศ

ประเภทกิจกรรม	เพศ	\bar{X}	t
การศึกษาสายสามัญ	ชาย	2.984	1.979
	หญิง	2.817	
	รวม	2.901	
การศึกษาสายอาชีพ	ชาย	2.926	1.546
	หญิง	2.794	
	รวม	2.860	
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ชาย	3.230	1.908
	หญิง	3.074	
	รวม	3.152	

จากตารางที่ 19 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกัน พบว่าความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 3 ประเภท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คณะกรรมการองค์การ

บริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอายุ

ประเภทกิจกรรม	อายุ	\bar{X}	S.D.
การศึกษาสายสามัญ	น้อยกว่า 30 ปี	3.122	0.682
	31 - 40 ปี	2.900	0.788
	41 - 50 ปี	2.909	0.770
	51 ปีขึ้นไป	2.929	0.791
การศึกษาสายอาชีพ	น้อยกว่า 30 ปี	3.077	0.744
	31 - 40 ปี	2.891	0.784
	41 - 50 ปี	2.871	0.799
	51 ปีขึ้นไป	2.817	0.832
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	น้อยกว่า 30 ปี	3.220	0.778
	31 - 40 ปี	3.150	0.739
	41 - 50 ปี	3.201	0.748
	51 ปีขึ้นไป	3.202	0.840

จากตารางที่ 20 แสดงความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอายุ พบว่า

การศึกษาสายสามัญ ช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.122$) และช่วงอายุ 31 - 40 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.900$)

การศึกษาสายอาชีพ ช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.077$) และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.817$)

การให้บริการข่าวสารข้อมูล ช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.220$) และช่วงอายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X} = 3.150$)

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรมจำแนกตามอายุโดยรวม

ประเภทกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.147	1.049	1.758
	ภายในกลุ่ม	416	248.161	.597	
	รวม	419	251.308		
การศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.691	.564	.894
	ภายในกลุ่ม	416	262.277	.630	
	รวม	419	263.967		
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	.293	.098	.168
	ภายในกลุ่ม	416	241.434	.580	
	รวม	419	241.727		

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ประเภทกิจกรรม	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.
การศึกษาสายสามัญ	ประถมศึกษา	2.846	0.708
	มัธยมศึกษาตอนต้น	2.997	0.810
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2.986	0.725
	ปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา	3.102	0.776
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2.706	0.833
การศึกษาสายอาชีพ	ประถมศึกษา	2.908	0.743
	มัธยมศึกษาตอนต้น	2.940	0.785
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2.863	0.793
	ปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา	3.116	0.782
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2.682	0.824
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ประถมศึกษา	3.072	0.740
	มัธยมศึกษาตอนต้น	3.251	0.799
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3.205	0.765
	ปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา	3.271	0.715
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.086	0.747

จากตารางที่ 22 แสดงความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาสายสามัญ การศึกษาระดับปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

($\bar{X} = 3.102$) รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.997$)

การศึกษาสายอาชีพ การศึกษาระดับปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.116$) รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.940$)

การให้บริการข่าวสารข้อมูล การศึกษาระดับปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.271$) รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.251$)

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรมจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม

ประเภทกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	4	6.366	1.592	2.697
	ภายในกลุ่ม	415	244.941	.590	
	รวม	419	251.308		
การศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	4	6.082	1.521	2.447
	ภายในกลุ่ม	415	257.885	.621	
	รวม	419	263.967		
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	4	2.318	.579	1.004
	ภายในกลุ่ม	415	239.409	.577	
	รวม	419	241.727		

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ประเภทกิจกรรม	ตำแหน่งหน้าที่	\bar{X}	S.D.
การศึกษาสายสามัญ	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.076	0.668
	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	3.082	0.757
	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	2.787	0.818
	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	2.921	0.778
การศึกษาสายอาชีพ	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.223	0.698
	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	3.018	0.761
	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	2.757	0.825
	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	2.858	0.796
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.609	0.596
	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	3.321	0.736
	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	3.091	0.822
	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	3.144	0.758

จากตารางที่ 24 แสดงความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า

การศึกษาสายสามัญ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.082$) รองลงมาคือ ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.076$)

การศึกษาสายอาชีพ ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.223$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.018$)

การให้บริการข่าวสารข้อมูล ตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.609$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.321$)

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรมจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวม

ประเภทกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.256	.752	1.256
	ภายในกลุ่ม	416	249.308	.599	
	รวม	419	251.308		
การศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.423	1.474	2.363
	ภายในกลุ่ม	416	259.544	.624	
	รวม	419	263.967		
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	6.124	2.041	3.604*
	ภายในกลุ่ม	416	235.603	.566	
	รวม	419	241.727		

*P < .05

จากตารางที่ 25 พบว่า การศึกษาสายสามัญกับการศึกษาสายอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการให้บริการข่าวสารข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างรายคู่ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ตรวจสอบค่าเฉลี่ย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ รายคู่

ตำแหน่งหน้าที่	\bar{X}	ประธานสภา องค์การบริหารส่วน ตำบล	นายก องค์การบริหารส่วน ตำบล	ปลัด องค์การบริหารส่วน ตำบล	สมาชิก องค์การบริหารส่วน ตำบล
		3.609	3.321	3.091	3.144
ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบล	3.609		0.288	0.517	0.465*
นายก องค์การบริหารส่วนตำบล	3.321			0.229	0.177
ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล	3.091				-0.052
สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล	3.144				

*P< .05

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างจากตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่ากลุ่มประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ

ประเภทกิจกรรม	อาชีพ	\bar{X}	S.D.
การศึกษาสายสามัญ	เกษตรกรกรรม	2.887	0.770
	รับราชการ	2.973	0.903
	ค้าขาย	2.963	0.785
	รับจ้าง	2.985	0.665
	เจ้าของกิจการ	3.235	0.651
	อื่นๆ	2.671	0.758
การศึกษาสายอาชีพ	เกษตรกรกรรม	2.828	0.807
	รับราชการ	2.980	0.861
	ค้าขาย	2.958	0.792
	รับจ้าง	2.940	0.685
	เจ้าของกิจการ	2.963	0.774
	อื่นๆ	2.618	0.779
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	เกษตรกรกรรม	3.098	0.800
	รับราชการ	3.275	0.816
	ค้าขาย	3.252	0.706
	รับจ้าง	3.323	0.646
	เจ้าของกิจการ	3.163	0.820
	อื่นๆ	3.057	0.714

จากตารางที่ 27 แสดงความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามอาชีพ พบว่า

การศึกษาสายสามัญ อาชีพเจ้าของกิจการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.082$) รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 2.985$)

การศึกษาศาสนาอาชีพ อาชีพรับราชการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.980$) รองลงมาคือ อาชีพ
เจ้าของกิจการ ($\bar{X} = 2.963$)

การให้บริการข่าวสารข้อมูล อาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.323$) รองลงมาคือ
อาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 3.275$)

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรมจำแนกตามอาชีพ โดยรวม

ประเภทกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาศาสนาสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	5	4.438	.888	1.489
	ภายในกลุ่ม	414	246.870	.596	
	รวม	419	251.308		
การศึกษาศาสนาอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.477	.695	1.105
	ภายในกลุ่ม	414	260.491	.629	
	รวม	419	263.967		
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	5	3.472	.694	1.207
	ภายในกลุ่ม	414	238.255	.575	
	รวม	419	241.727		

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความสามารถในการ
ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพแตกต่าง
กัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

ประเภทกิจกรรม	รายได้	\bar{X}	S.D.
การศึกษาสายสามัญ	ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.025	0.751
	5,001 – 10,000 บาท	2.901	0.783
	10,001 – 20,000 บาท	2.844	0.755
	20,001 บาทขึ้นไป	3.135	0.964
การศึกษาสายอาชีพ	ต่ำกว่า 5,000 บาท	2.991	0.779
	5,001 – 10,000 บาท	2.822	0.802
	10,001 – 20,000 บาท	2.835	0.776
	20,001 บาทขึ้นไป	3.233	0.813
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.261	0.751
	5,001 – 10,000 บาท	3.104	0.758
	10,001 – 20,000 บาท	3.194	0.743
	20,001 บาทขึ้นไป	3.685	0.790

จากตารางที่ 29 แสดงความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก พบว่า

การศึกษาสายสามัญ รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.135$) รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 3.025$)

การศึกษาสายอาชีพ รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.233$) รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 2.991$)

การให้บริการข่าวสารข้อมูล รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.685$) รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 3.261$)

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายกิจกรรมจำแนกตามรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก โดยรวม

ประเภทกิจกรรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.379	.793	1.325
	ภายในกลุ่ม	416	248.928	.598	
	รวม	419	251.308		
การศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	3.885	1.295	2.071
	ภายในกลุ่ม	416	260.082	.625	
	รวม	419	263.967		
การให้บริการข่าวสารข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	3	5.071	1.690	2.972
	ภายในกลุ่ม	416	236.655	.569	
	รวม	419	241.727		

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน วิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

4.1. ปัญหาและอุปสรรค เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ รายข้อ และโดยรวม

ปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	S.D	ระดับ
1.ท่านติดภารกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงไม่สามารถเข้าร่วมดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน	3.383	1.049	ปานกลาง
2.การประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่ต่อเนื่องหรือไม่ประสานงานเลย	3.371	1.038	ปานกลาง
3.ท่านไม่ทราบรายละเอียดของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	3.326	1.045	ปานกลาง
4.ท่านไม่มีโอกาสได้เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	3.207	1.002	ปานกลาง
5.คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	2.976	1.061	ปานกลาง
6.ชาวบ้านในชุมชนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	3.161	1.004	ปานกลาง
7.ขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีมากเกินไป	3.264	0.900	ปานกลาง
8.การเขียนโครงการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนค่อนข้างยาก	3.283	0.956	ปานกลาง
9.งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ	3.516	0.987	มาก
10.มีผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ	3.419	0.924	ปานกลาง
11.สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	3.319	0.943	ปานกลาง
12.ปัญหาอื่นๆ โปรดระบุ.....	2.731	1.053	ปานกลาง
รวม	3.246	0.632	ปานกลาง

จากตารางที่ 31 พบว่าปัญหาและอุปสรรคต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.246$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.516$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.976$) ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง

4.2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับความถี่ของข้อมูล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นแบบปลายเปิด ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 110 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาตามกิจกรรมและเรียงลำดับความถี่ของข้อมูล ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 32 ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการศึกษาสายสามัญ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.หลายหน่วยงานควรร่วมมือกับ ศบอ.ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	16
2.ให้มีการสำรวจข้อมูลของคนในชุมชน	7
3.ควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับการศึกษาสายสามัญทั่วไป	6
4.ให้ผู้ที่มิใช่ประสบการณ์ต่างๆเข้ามามีส่วนร่วม	6
5.ให้ อบต.เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆให้มากขึ้น	6
6.ในการทำกิจกรรมต่างๆควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ	4
7.ติดต่อเจ้าหน้าที่และวิทยากรเพื่อให้ความรู้กับผู้เรียนตามเนื้อหา	3

จากตารางที่ 32 พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ด้านการศึกษาสายสามัญ เห็นว่า หลายหน่วยงานควรร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ(ศบอ.)ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาเห็นว่าควรให้มีการสำรวจข้อมูลของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่า ควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับการศึกษาสายสามัญทั่วไป ควรให้ผู้ที่มิประสบความสำเร็จต่างๆเข้ามามีส่วนร่วม ควรให้ออบต.เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆให้มากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ และควรติดต่อเจ้าหน้าที่และวิทยากรเพื่อให้ความรู้กับผู้เรียนตามเนื้อหา ตามลำดับ

ตารางที่ 33 ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.ให้สำรวจปัญหาในชุมชนให้มากขึ้น	12
2.ร่วมมือกับ ศบอ. ในการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ	11
3.ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแก่ชุมชน	9
4.ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	8
5.ให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และวิทยากรในการดำเนินงาน	5
6.ให้บุคลากรทุกสาขาเข้ามามีส่วนร่วม	4

จากตารางที่ 33 พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เห็นว่า ประเด็นที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด ควรให้สำรวจปัญหาในชุมชนให้มากขึ้น รองลงมาเห็นว่า ควรร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ(ศบอ.)ในการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่าการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแก่ชุมชน ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และวิทยากรในการดำเนินงาน และควรให้บุคลากรทุกสาขาเข้ามามีส่วนร่วม ตามลำดับ

ตารางที่ 34 ค่าความถี่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผล	21
2. ตรวจสอบดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ	19
3. ให้มีการวางแผนระบบเวลาในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง	17
4. ร่วมมือกับ ศบอ. ในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	11
5. สนับสนุนการจัดซื้อหนังสือตามความต้องการของประชาชน	10
6. จัดให้มีข่าวสารที่ทันสมัยหลายรูปแบบ	9
7. ให้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์	8

จากตารางที่ 34 พบว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล เห็นว่าควรให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลมากที่สุด รองลงมาเห็นว่า ควรตรวจสอบดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่า ควรให้มีการวางแผนระบบเวลาในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง ควรให้มีการวางแผนระบบเวลาในการให้บริการข่าวสารข้อมูลอย่างทั่วถึง ควรร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ(ศบอ.)ในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ควรสนับสนุนการจัดซื้อหนังสือตามความต้องการของประชาชน ควรจัดให้มีข่าวสารที่ทันสมัยหลายรูปแบบ และควรใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เขตภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 3 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และ การให้บริการข่าวสารข้อมูล และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพและรายได้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้คือ

- 1.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
- 2.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
- 3.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
- 4.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
- 5.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน
- 6.คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ จำนวน 24,382 คน จาก 17 จังหวัด คือ กำแพงเพชร เชียงใหม่ เชียงราย ตาก นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 420 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ส่วน คือส่วนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือทั้ง 3

ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล ส่วนที่ 3 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ends) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 3 ข้อ โดยให้ตอบได้อย่างเสรี

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับกลับคืนมาทางไปรษณีย์ 88 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.95 และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง 332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.05 รวมทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 13.0 โดยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ รายได้ โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ส่วนความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ คือ ความสามารถในการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล โดยพิจารณาตามด้านต่างๆ นำเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และในการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลเขตภาคเหนือ จำแนกตามเพศ โดยการใช้สถิติทดสอบ t-test และตัวแปรอื่นๆ ใช้สถิติ F-test เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) หากค่าที่ได้จากการทดสอบแตกต่างกัน ก็ทำการทดสอบ รายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนแบบสอบถามประเภทการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลแล้วแสดงค่าความถี่

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

1.1. เพศ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนทั้งสิ้น 420 คนเป็นเพศชาย จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 71 เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 29

1.2. อายุ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็น

ร้อยละ 34.5 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

1.3. ระดับการศึกษา พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาคือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 ประถมศึกษา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และปวส./ปกศ.สูงหรืออนุปริญญา จำนวน 52 คิดเป็นร้อยละ 12.4

1.4. ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมาคือ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

1.5. อาชีพหลัก พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 169 คิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาคือ ค้าขาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 รับจ้าง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 รับราชการ จำนวน 47 คนคิดเป็นร้อยละ 11.2 เจ้าของกิจการ จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 5.7 และอื่นๆคือ นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

1.6. รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 รายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 กิจกรรม คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการให้บริการข่าวสารข้อมูล สรุปได้ดังนี้

2.1 การศึกษาสายสามัญ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.935$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ข้อที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถมากที่สุดคือ ได้แนะนำให้ผู้ไม่รู้หนังสือมาสมัครเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 3.400$) และในด้านเดียวกัน มีข้อที่คณะกรรมการองค์การ

บริหารส่วนตำบลมีความสามารถน้อย คือ การจัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ($\bar{X} = 2.473$)

2.2 การศึกษาสาขาอาชีพ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.888$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ข้อที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถมากคือ ได้มีการสำรวจความต้องการของชาวบ้านในการพัฒนาอาชีพ ($\bar{X} = 3.264$) และในด้านการประชาสัมพันธ์ มีข้อที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถน้อย คือ การจัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ($\bar{X} = 2.540$)

2.3 การให้บริการข่าวสารข้อมูล คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.185$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน ข้อที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถมากคือ ได้ส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.581$) และในด้านเดียวกัน มีข้อที่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถน้อย คือ การจัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวบ้าน ($\bar{X} = 2.76$)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.002$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก
ผลการวิจัยพบว่า

3.1 เพศ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 อายุ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี อายุต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวม และรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งเป็น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนแตกต่างจากตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็นสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน มากกว่ากลุ่มประธานองค์การบริหารส่วนตำบล

3.5 อาชีพหลัก พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอาชีพต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและราย กิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก พบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มี รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อ ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน วิเคราะห์เป็น 2 ส่วน สรุปได้ดังนี้

4.1 ปัญหาและอุปสรรคต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลใน การส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.246$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจำนวน 5 ข้อ คือ

- 1) งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.516$)
- 2) มีผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.419$)
- 3) ติศภารกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงไม่สามารถเข้าร่วมดำเนินงานการศึกษานอก ระบบโรงเรียน ($\bar{X} = 3.383$)
- 4) การประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่ต่อเนื่องหรือไม่ ประสานงานเลย ($\bar{X} = 3.371$)
- 5) ไม่ทราบรายละเอียดของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.326$)

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นรายข้อเรียงตามลำดับความถี่ของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอข้อที่มีความถี่มากที่สุดกิจกรรมละ 2 ประเด็น ดังนี้

1) การศึกษาสายสามัญ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อเสนอว่า ควรให้หลายหน่วยงานควรร่วมมือกับ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และให้มีการสำรวจข้อมูลของคนในชุมชน

2) การศึกษาสายอาชีพ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อเสนอว่า ให้สำรวจปัญหาในชุมชนให้มากขึ้น และให้ร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนในการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

3) การให้บริการข่าวสารข้อมูล คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อเสนอว่า ให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผล และตรวจเยี่ยมดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.002$) ซึ่งสอดคล้องกับ นันทภพ เอื้ออารี (2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า คณะกรรมการบริหารมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ การทำงานตามแผน การบริหารงบประมาณตามแผนงาน และความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามแผนงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาระหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องลงมือปฏิบัติในอันดับแรกคือ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในชุมชนให้มีความสมบูรณ์และมีความเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ถนนหนทาง น้ำกินน้ำใช้ และไฟฟ้า อีกทั้งคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีเวลาในการทำความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ และการประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอไม่ต่อเนื่องรวมถึงการประเมินและติดตามผลไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้คือการที่ช่วงระยะเวลาในการประเมินนานเกินไปหรือไม่มีผู้รับผิดชอบหน้าที่นี้โดยตรง จึงทำให้ระดับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีข้อเสนอแนะว่าควรให้หลายหน่วยงานมาร่วมมือศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้นแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอมีการร่วมมือกันในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังไม่มากเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้บริการข่าวสารข้อมูล การศึกษาสายสามัญ และการศึกษาสายอาชีพ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสามารถที่จะส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูลมากกว่ากิจกรรมอื่น อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มีการร่วมมือกับ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มาโดยตลอดในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนชุมชน และหอกระจายข่าว ซึ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล หรืออาจเป็นเพราะ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลได้ซ่อมแซมปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเดิมให้ดียิ่งขึ้น และมีการสนับสนุนเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ต่างๆ ให้เพียงกับความต้องการของคนในชุมชนและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการให้บริการข่าวสารข้อมูลทางการสนับสนุนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสนใจที่จะส่งเสริมการให้บริการข่าวสารข้อมูลในด้านนี้ เนื่องจากในแต่ละชุมชนมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนอยู่ในความรับผิดชอบอยู่แล้ว ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสามารถในการส่งเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านสถานที่ งบประมาณและการดูแลรักษา จึงทำให้ผลของการสำรวจนั้นโดดเด่นกว่าด้านอื่นๆ และเมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยของกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภทจะพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ในหัวข้อที่ว่า ท่านได้จัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์นั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจะใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์มากกว่าวิธีการอื่นๆ เพราะเป็นอุปกรณ์ที่มีอยู่ทุกหมู่บ้าน สามารถกระจายข่าวได้ทั่วถึง และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดพิมพ์ ตลอดจนลดขั้นตอนในการดำเนินงานและสามารถปฏิบัติซ้ำได้ตามที่ต้องการ รวมถึงการจัดทำเอกสารในแต่ละครั้งต้องใช้บุคลากรเป็นจำนวนมาก ในการเรียบเรียง พิมพ์ และตีพิมพ์หรือแจกใบปลิว เป็นการเสียเวลาและงบประมาณในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท อยู่ในระดับปานกลางและน้อยตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของแต่ละกิจกรรม พบว่า

1.1. การศึกษาสายสามัญ

ด้านการวางแผน หัวข้อที่ว่า ท่านได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการมีส่วนร่วม หัวข้อที่ว่า ท่านร่วมวางแผนการติดตามผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการประชาสัมพันธ์ หัวข้อที่ว่า ท่านได้จัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการประสานงาน หัวข้อที่ว่า ท่านได้มีการติดต่อสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล หัวข้อที่ว่า ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในเขตพื้นที่แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค หัวข้อที่ว่า ท่านได้รวบรวมปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแจ้งแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2. การศึกษาสายอาชีพ

ด้านการวางแผน หัวข้อที่ว่า ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร สถานประกอบการที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการมีส่วนร่วม หัวข้อที่ว่า ท่านร่วมพิจารณากำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการประชาสัมพันธ์ หัวข้อที่ว่า ท่านได้จัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการประสานงาน หัวข้อที่ว่า ท่านได้ติดต่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพื่อการเรียนการสอนสายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล หัวข้อที่ว่า ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค หัวข้อที่ว่า ท่านได้รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพให้แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3. การให้บริการข่าวสารข้อมูล

ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน หัวข้อที่ว่า ท่านได้ทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการสนับสนุน หนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ หัวข้อที่ว่า ท่านได้สำรวจรายชื่อผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆของท้องถิ่น เช่น ช่างไม้ ช่างจักสาน หมอเพลง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล หัวข้อที่ว่า ท่านได้รายงานผลการดำเนินงานจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ให้แก่ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาได้แบ่งเป็นกิจกรรมในแต่ละด้านพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนในการดำเนินงานมีความซับซ้อนและหลากหลาย จึงทำให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานได้ไม่ครบถ้วนหรือตรงตามแผนที่วางไว้ อีกทั้งภาระหน้าที่หลักนั้นจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสาธารณสุขปกคในชุมชนให้มีคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพหลัก และรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักพบว่า

2.1 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกันมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เนื่องจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ เป็นเพศชายร้อยละ 71 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 29 จึงไม่สามารถหาความแตกต่างของเพศได้ หรือทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีความชำนาญ ความเข้าใจ และความคุ้นเคยในสังคมที่ใกล้เคียงกัน หรือการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆในลักษณะของคำสั่ง หรือจดหมายราชการพร้อมๆกันในที่ประชุมสภาตามวาระ จึงส่งผลให้มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีอายุกระจายในหลายช่วงอายุ และมีการปรึกษาหารือกันในที่ประชุมสภา หรือการประชุมตามวาระที่อำเภอ จึงส่งผลให้มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ต่างกัน

2.3 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเนื่องจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.

และมัธยมศึกษาตอนต้น จึงส่งผลให้ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.4 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในแต่ละประเภทดังนี้ ทางด้านการศึกษาศาสนาสามัญและสาขาอาชีพ มีความสามารถในการส่งเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการให้บริการข่าวสารข้อมูล มีความสามารถในการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล คือผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนที่มีความคุ้นเคยกับการให้บริการข่าวสารข้อมูล เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และหอกระจายข่าว และ ตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะมีโอกาสพบปะกับประชาชนโดยตรงซึ่งต่างจากตำแหน่งอื่นๆที่มีอำนาจสั่งการมากกว่า จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการต่างๆมากกว่าตำแหน่งอื่น

2.5 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นได้ว่าอาชีพนั้นไม่ส่งผลต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับที่ วิภัตต์ รุจิปเวสน์ (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่มาของตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทางด้านการวางแผนงาน การให้บริการประชาชน รายได้ และการบริหารงานบุคคล และ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร จึงทำให้ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ต่างกัน

2.6 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักต่างกัน มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้ง 3 ประเภท โดยรวมและรายกิจกรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเพลงพิน มั่นอยู่ (2539) ได้ศึกษาพบว่า รายได้ มีผลต่อการปฏิบัติงานและการรับข่าวสารข้อมูลของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลักที่ใกล้เคียงกันคือต่ำกว่า 5,000 - 10,000 บาท จึงทำให้ความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่ต่างกัน

จากการอภิปรายผลครั้งนี้พบว่า มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามกำลังของวัสดุ อุปกรณ์ เงิน หรือแรงงาน และปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายหรือมติของการประชุม จึงทำให้มีความสามารถในการ

ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ข้อ คือ

- 3.1 งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ
- 3.2 มีผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ
- 3.3 ติตภารกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงไม่สามารถเข้าร่วมดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 3.4 การประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่ต่อเนื่องหรือไม่ประสานงานเลย
- 3.5 ท่านไม่ทราบรายละเอียดของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดวิสัยทัศน์ (มุมมอง ประสบการณ์ และแนวทาง) ในการดำเนินงาน โดยจะมองเห็นเพียงการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ เฉพาะหน้า และงบประมาณส่วนใหญ่จะใช้ในการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของชุมชน คือ ถนน น้ำดื่ม น้ำใช้ และไฟฟ้าเป็นหลัก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นของประชาชน (กรมการปกครอง, 2540) แม้ว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 67 ได้กำหนดไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ควรได้ใช้งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมการศึกษา พัฒนาเด็ก เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุ หรือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ งบประมาณที่มาจากส่วนกลางซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของ วัสดุอุปกรณ์ หรือเงินกองทุนที่จะนำมาพัฒนาชุมชนทางด้านสาธารณูปโภคมากกว่างบประมาณที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา จึงทำให้มีปัญหาที่ทำให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความสนใจในการส่งเสริมงานด้านการศึกษา

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญของกิจกรรมที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

- 4.1 การศึกษาสายสามัญ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าการให้หลายหน่วยงานร่วมมือกัน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีขอบข่ายงานและความรับผิดชอบต่างกัน โดยการให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อเป็นข้อมูลให้กับ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ นำไปพิจารณาในการดำเนินการจัด

การศึกษานอกระบบโรงเรียน จากนั้นให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาสัมพันธ์และหาสถานที่ ในการจัดกิจกรรม เช่น วัด โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

4.2 การจัดการศึกษาสายอาชีพ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

มีข้อเสนอแนะว่า ให้มีการสำรวจปัญหาในชุมชนให้มากขึ้น เนื่องจากภาระหน้าที่หลักของ องค์การบริหารส่วนตำบล จะเน้นพัฒนาทางด้านสาธารณสุขเป็นหลัก ปัญหาทางการศึกษาจึงไม่ได้ ได้รับความสนใจเท่าที่ควร และในส่วนของ การติดตามผลนั้น จะต้องมีการร่วมมือกันมากขึ้น เพราะ ว่า ในบางครั้งรับนโยบายมาแล้วแต่ไม่ได้มีการปฏิบัติจริง ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ขาดบุคลากร งบประมาณ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน สถานที่ และการประชาสัมพันธ์ที่ดี เป็นต้น

4.3 การให้บริการข่าวสารข้อมูล คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

มีข้อเสนอแนะว่า ควรให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เพราะ บุคคลเหล่านี้จะเป็นทั้งผู้ใช้บริการและผู้ประเมินผลในเวลาเดียวกัน จึงทำให้ทราบถึงผลการ ปฏิบัติงาน และสามารถแก้ไขปัญหาคือได้อย่างทันที่

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ดังกล่าว จะเห็นว่า ทุกคนต้องการให้มีการร่วมมือกัน ในหลายๆ ฝ่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เช่น การนำเสนอแนวทาง ในการจัดการศึกษา งบประมาณ การสำรวจปัญหา และการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจาก หน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน จะมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนในด้านสาธารณสุขเป็นหลัก ทำให้มีความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง จึงจำเป็นต้องให้ หลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผดุง อารยาวิญญู และคณะ (อ้างถึงใน พรทิพย์ สุขอร่าม, 2539) ได้พบว่า ความสัมพันธ์อันดีระหว่างท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของ รัฐ เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน ดังนั้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ และ องค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อเป็น ประโยชน์ในการปฏิบัติงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตภาคเหนือเท่านั้น หากจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับคณะกรรมการองค์การบริหาร ส่วนตำบลในภาคอื่นๆ อาจไม่สอดคล้องกัน จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากงานวิจัยค้นพบว่า ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรมีการอบรมสัมมนาให้กับคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้าใจถึง การทำงานของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล อีกประการหนึ่งคือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องเข้ามาร่วมมือกับ องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เนื่องจากศักยภาพของ องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้ความร่วมมือได้อย่างเต็มที่ ขาดแต่บุคลากรที่เชี่ยวชาญเท่านั้น

2. จากการวิจัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการศึกษาสายสามัญ สายอาชีว และ การให้บริการข่าวสารข้อมูลแล้ว พบว่า การส่งเสริมการศึกษาสายอาชีวะมีระดับการส่งเสริมจากคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยที่สุด ดังนั้น ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ควรมีการสร้าง ความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษาสายอาชีว ให้แก่คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการวางแผน การสำรวจข้อมูล การชักชวน การหาวิทยากร สถานที่ และการติดตามผล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงเข้าถึงปัญหาของประชาชนได้ทั่วถึง

3. จากการวิจัยพบว่า ความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้ง 3 กิจกรรม ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี จึงทำให้ได้รับความสนใจจากประชาชนน้อย ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ โดยการให้หอกระจายข่าว และขอความร่วมมือกับ เกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่สำคัญ ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

4. ผลการเปรียบเทียบความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามตัวแปร พบว่า โดยรวมจะมีความสามารถไม่แตกต่างกัน เนื่องจากทุกคนตระหนักถึงปัญหาด้านสาธารณูปโภคมากกว่าปัญหาการศึกษา ดังนั้น สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีแนวทางในการพัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างจริงจัง เช่น การประชุมอบรม หรือสัมมนาร่วมกัน เพื่อให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลทราบถึงหลักและแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 67(5) ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นการศึกษาความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ระดับความสามารถ แล้วนำผลมาเปรียบผลการวิจัยในครั้งนี้
- 2.ควรศึกษารูปแบบในการส่งเสริมความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆนอกเหนือจากงานวิจัยครั้งนี้ ที่มีผลต่อความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.ควรทำงานวิจัยลักษณะเดียวกันในภูมิภาคอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การปกครอง,กรม. 2540. คู่มือการฝึกอบรมประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2540.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

โกวิท พวงงาม. 2546. อบต. ในกระบวนทัศน์ใหม่ : พัฒนา สร้างเครือข่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

โกวิท พวงงาม. 2546. การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

โกวิท พวงงาม. ศักยภาพการบริหารงาน อบต. ปัญหาและอุปสรรค.อาทิตย์,ฉบับที่992 (14-20 มิถุนายน,2539) (อค์สำเนา)

ก่อ สวัสดิพานิช. ผลการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาประเทศ.วารสารการศึกษานอกโรงเรียน 25(สิงหาคม-กันยายน 2532) : 22-28.

คณะกรรมการการพัฒนาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน. 2540.ยุทธศาสตร์การพัฒนากภาคเหนือ. วิจัยสังคม.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)2545. สำนักนายกรัฐมนตรี.กรุงเทพมหานคร : พรึกหวานกราฟฟิค.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน. 2544. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่9(พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง,สำนัก. 2546. กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร : สีขาวโปรโมชัน แอนด์โปรดักชั่น.

จรัส สุวรรณมาลา. 2539. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต.รายงานการวิจัยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิดา อาคมวัฒน์. 2541. ผลกระทบของการกระจายอำนาจที่มีต่อโครงสร้างอำนาจท้องถิ่น : ศึกษาเปรียบเทียบองค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจียรศิริ วิวิธศิริ. 2530. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- दन्य तेयनपुष्. 2546. ความสามารถ ปัจจัยหนึ่งของธุรกิจและคน. กรุงเทพมหานคร : ดี เอ็น ที คอนซัลแตนท์.
- ชานินทร์ อุดม. 2540. Competency based Training. จุลสารข้าราชการ. 1 (มกราคม-มีนาคม): 17-19.
- นันทภพ เอื้ออารี. 2539. ความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา หันมี .2542. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานด้านกีฬาขององค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, สำนัก. 2538. การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, สำนัก. 2540. สรุปผลการสัมมนาคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 27-28 มีนาคม 2540. กรุงเทพมหานคร : กองส่งเสริมปฏิบัติการ.
- บริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, สำนัก. 2540. คู่มือบทบาทของ อบต. กับงานการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- บริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, สำนัก. 2546. แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาออกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน.
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. 2545. สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย Statistical Analysis for Research : A Step by Step Approach. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ศรีอนันต์การพิมพ์.
- บรรณาธิการ. ปัญหาการถ่ายโอนการศึกษา. มติชนรายวัน (18 ธันวาคม 2547) : หน้า 2.
- ประคอง วรรณสุด. 2535. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรรณ ไชยวงษ์. 2544. การวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ผดุงพร ชรรมดา. 2545. การศึกษาความพร้อมของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดศรีสะเกษ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,สาขาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ โกโกลอยอุดม. 2544. การเสริมพลังอำนาจด้วยการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ
พัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคกลาง.วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี
บัณฑิต.สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชยา ทับทิม.2543. การศึกษายาทบาทของประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน : กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในเขต
จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน. 2540.ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
เชิงรายเชิงใหม่ ลำพูน ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 29 กรกฎาคม 2540.
- เพลงพิน มั่นอยู่. 2540. ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการองค์การ
บริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไพศาล แดงพัฒนาพงศ์. 2541. การพัฒนาอาชีพโดยเน้นขีดความสามารถ : กรณีศึกษา
บริษัทโคคา-โคล่า (ประเทศไทย) จำกัด. เอกสารวิจัยปริญญาโทบริหารการศึกษา
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยิ่ง กริทธิบุรณะ. 2544. ผลของการใช้แนวคิดการทำงานแบบร่วมมือในการดำเนินงาน
การศึกษานอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนภรณ์ คำวรรณ. 2540. การฝึกอบรมบนพื้นฐานขีดความสามารถของหัวหน้าสถานี
อนามัย : กรณีศึกษา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม.
ภาควิชาปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน.2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร
: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลักขณา นักร้อง. ม.ป.ป. การศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียนระหว่างผู้นำชุมชนและผู้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ใน
จังหวัดนครปฐม. รายงานการวิจัย : โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์
พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

- ล้วน สายยศ. ม.ป.ป. สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรภัทร์ กุ์เจริญ. 2544. คิดอย่างนักบริหาร HOW TO THINK LIKE A CEO. กรุงเทพมหานคร : กัศรรศ
- วรรณวิไล วรวิโกษิต. 2540. การศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจัย, สำนัก .2545. รายงานการวิจัย เรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิจิตร ศรีสอาน. 2543. แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานบริหารและจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการจัดการศึกษาแห่งชาติ.
- วิษชุดา หุ่นวิไล. 2532. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บารมีการพิมพ์.
- วิภัตต์ รุจีปเวสน์. 2544. การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. 2540. การบริหารงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการปฏิรูประบอบราชการ.
- ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. 2545. ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล 6,744 แห่ง. ม.ท.ป.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. 2547. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. ฉะเชิงเทรา : โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- สมสมร เรื่องวรรณ. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการบริหารของหัวหน้าหอผู้ป่วย การทำงานเป็นทีมของทีมนุรุษกับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตย์คุณ กิตติยากร. 2539. ปทานุกรม อังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนิท จรอนันต์. 2543. ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร.

- สาธิต ผลเจริญ. 2545. การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขและการนำเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎิปบัณฑิต. สาขาพัฒนศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร สุนันทชัย. 2523. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สุนทร สุนันทชัย. 2529. การศึกษานอกโรงเรียนเส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์.
- เสาวนีย์ เลวลีย์ และคณะ. 2544. ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ. หน่วยที่11-15. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- อรนุช เขาว์ปรีชา. 2539. ผลการสอน โดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคของหญิงตั้งครรภ์ ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. 2540. โฉมใหม่การศึกษาท้องถิ่นหลัง “อบต.” แสดงพลัง. เดลินิวส์. 5 ตุลาคม 2540 : หน้า 11.
- อุทุมพร จามรมาน. 2545. การสุ่มตัวอย่างทางการศึกษา(Sampling in Education). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟินนี่ พับบริชซิง.
- อุ้นดา นพคุณ. 2520. การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและการศึกษาอรูปนัย. กรุงเทพมหานคร : ปรีชาการพิมพ์.
- อัจฉริยา ชวงส์เลิศ.และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐพันธุ์. 2540. สมรรถนะในการวางแผนและความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น.. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์.ปีที่37 เล่มที่3 (ก.ค.-ก.ย. 2540) : 35-72.

ภาษาอังกฤษ

- Allan R.Pred. 1966. The Spatial Dynamics of U.S. Urban-Industrial Growth, 1800-1914. Cambridge, Mass : M.I.T.
- Alan Rogers. 1992. Adult learning for development. London: Chassell Education.
- Bandura A.; Adam, N. E.; Bayer, J. Cognitive processes mediating behavioral change. Journal of personality and social Psychology. 35 (March 1977): 125-139.

- Bandura A. 1986. Social foundations of thought and action: A Social cognitive theory.
New Jersey : Prentice-Hall Inc.
- Biesang, Maris ||. 1982. Introduction of Sociology. New Jersey : Prentice-Hall.
- Broom, Leonard, and Selenick. 1977. Sociology : A Text with Adapted Reading. New York :
Harper Row Publishers.
- Cronbach, Lee Joseph. 1970. Essentials of Psychological Testing. New York: Harper & Row.
- Irwin Sander. 1966. The Community : An Introduction to a Social System. New York : Ronald
Press Company.
- Kast, F.E. , and Rosenweig, J. E. 1985. Organization and Management. New York:
McGraw Hill Book Company.
- Kaufman Howard K. 1962. Paper for community development trainees.
(S.I.): University of California.
- Kendler, H. H. 1994. Basic psychology. 3rd ed. California: W. A. Banlamin. Lippincott.
- McNellis, K. 1990. Background for the Trainer. In McNellis (ed). Special Training for
Special Needs: A Competency-Base Training Program for Personnel Working with
Young Children Who Have Special Needs. Boston: Allyn and Bacon.
- O'Hagan, K. 1996. Social Work Competency: An Historical Perspective.
In K. O' Hagan (ed). Competency in Social Work Practice: A Practical Guide for
Professionals. London: Jessica Kingley.
- Shunk, Dale H. 1983. Developing Children's Self-efficacy And Skill: The Roles of Social
Comparative Information and Goal Setting. Contemporary Educational Psychology 8:
76-86.
- Werner Z.Hirsch. 1973. Urban Economic Analysis. New York : McGraw-Hill Book Company.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ กิตติคุณ อุ่นตา นพคุณ
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ดร.ยิ่ง กิรติบุรณะ
 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ
 อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นายปรีชา ชื่นชนกพิบูล
 ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอคลองหลวง
 จังหวัดปทุมธานี
5. รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรมจ้อย
 ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
จดหมายขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0601

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์กิตติคุณ ชุ่นตา นพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ" โดยมี อาจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2580

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0595

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลเสื่อโฮก อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ" โดยมี อาจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2630

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0587

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เขตภาคเหนือ" โดยมี อาจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักง ๓-หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1.เพศ 1.ชาย 2.หญิง

2.อายุ 1. ไม่เกิน 30 ปี
 2. 31- 40 ปี
 3. 41- 50 ปี
 4. 51 ปีขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา

- 1. ประถมศึกษา
- 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
- 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
- 4. ปวศ. / ปกศ.สูง หรือ อนุปริญญา
- 5.ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

4.ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

- 1. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

5.อาชีพหลัก

- 1. เกษตรกรรม
- 2. รับราชการ
- 3. ค้าขาย
- 4. รับจ้าง
- 5. เจ้าของกิจการ
- 6. อื่นๆ(ระบุ.....)

6.รายได้ต่อเดือนจากอาชีพหลัก

- 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 2. 5,001 – 10,000 บาท
- 3. 10,001 – 20,000 บาท
- 4. 20,001 บาทขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 โปรดพิจารณาคำถามเกี่ยวกับความสามารถของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านแล้ว ใต้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามระดับความเป็นจริงโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
0	ท่านได้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	✓				

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
	การศึกษาสายสามัญ					
	<u>ด้านการวางแผน</u>					
1	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านที่ไม่รู้หนังสือ ผู้ที่ไม่จบชั้น ป.6,ม.3,ม.6 แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
2	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
3	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
4	ท่านได้สำรวจความต้องการของชาวบ้านที่ต้องการเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในระดับต่างๆ					
5	ท่านได้ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน					
	<u>ด้านการมีส่วนร่วม</u>					
6	ท่านร่วมพิจารณา กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
7	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
8	ท่านร่วมวางแผนในการติดตามผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
9	ท่านได้จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เช่น อุปกรณ์ สื่อ เป็นต้น					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
10	ท่านได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญที่จะพบกลุ่มหรือการเข้าค่าย					
11	ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
12	ด้านการประชาสัมพันธ์ ท่านได้แนะนำให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือมาสมัครเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
13	ท่านได้พูดถึงความสำคัญของการเรียนและประโยชน์ รวมถึงวิธีการเรียนสายสามัญให้กับคนในชุมชนฟัง					
14	ท่านได้นำบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจาก การศึกษานอกโรงเรียนมาเผยแพร่					
15	ท่านได้ออกพบปะพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อเผยแพร่ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
16	ท่านได้เรียกประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
17	ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
18	ท่านได้จัดทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับเกี่ยวกับ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
19	ท่านได้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้านเช่น การสมัครเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
20	ด้านการประสานงาน ท่านได้ให้การยกย่องแก่ผู้เรียน ครู หรือผู้ที่สนับสนุน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
21	ท่านได้มีการติดต่อหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่างๆเพื่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ					
22	ท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
23	ท่านได้ประสานงานในด้านต่างๆเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
24	ท่านได้ติดต่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ					
	<u>ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล</u>					
25	ท่านได้ไปเยี่ยมการพบกลุ่มของนักศึกษา					
26	ท่านได้ให้กำลังใจแก่ครูและนักศึกษา					
27	ท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอน					
28	ท่านได้ช่วยแก้ไขปัญหายุ่งยากด้านการเรียนการสอน					
29	ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในเขตพื้นที่แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ					
	<u>ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค</u>					
30	ท่านได้รวบรวมปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแจ้งแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
31	ท่านได้นำผลการกำกับ ดูแล ติดตามผล มาพัฒนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้ดียิ่งขึ้น					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
32	ท่านได้จัดการประชุมเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริม และสนับสนุนการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสาย สามัญ					
	การศึกษาสายอาชีพ					
	ด้านการวางแผน					
33	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการอาชีพของ ชาวบ้านแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทราบ					
34	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม แก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
35	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร สถาน ประกอบการที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
36	ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญและภูมิปัญญา ท้องถิ่นแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทราบ					
37	ท่านได้มีการสำรวจความต้องการของชาวบ้านในการ พัฒนาอาชีพ					
38	ท่านได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของ ชาวบ้านกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เพื่อวางแผนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ					
	ด้านการมีส่วนร่วม					
39	ท่านเคยมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสอนอาชีพแก่ กลุ่มสนใจ					
40	ท่านร่วมพิจารณา กำหนดขั้นตอนในการจัดการศึกษา นอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
41	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดสร้างสรรค์ในการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
42	ท่านร่วมวางแผนในการติดตามผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
43	ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
44	ท่านได้จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
	ด้านประชาสัมพันธ์					
45	ท่านได้สนับสนุนให้ผู้ประกอบอาชีพอิสระในหมู่บ้านมาเรียนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ					
46	ท่านสนับสนุนให้ชาวบ้านพัฒนาอาชีพและทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
47	ท่านได้นำบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพมาเผยแพร่					
48	ท่านได้ออกไปเผยแพร่การศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ ด้วยตนเอง เช่น การพบปะพูดคุย					
49	ท่านได้เรียกประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
50	ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					
51	ท่านได้จัดทำเอกสารใบปลิว แผ่นพับ เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
52	ด้านการประสานงาน ท่านได้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้านเช่น การเข้าฝึกอบรม อาชีพ					
53	ท่านได้ติดต่อและจัดหาสถานที่ในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนสายอาชีพ					
54	ท่านได้ติดต่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเพื่อการเรียน การสอนสายอาชีพ					
55	ท่านได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ					
56	ท่านได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปจัดการศึกษา นอกโรงเรียนสายอาชีพแก่ชาวบ้าน					
57	ท่านได้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของ วิทยากรวิชาชีพ					
58	ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล ท่านได้เยี่ยมชมการเรียนการสอนการศึกษานอก โรงเรียนสายอาชีพ					
59	ท่านได้ให้กำลังใจแก่วิทยากรและนักศึกษา					
60	ท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่วิทยากรและ นักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน					
61	ท่านได้ช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคด้านการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะอาชีพ					
62	ท่านได้รายงานผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาย อาชีพแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
63	<u>ด้านการให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค</u> ท่านได้รายงานปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพให้แก่ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทราบ					
64	ท่านได้นำผลการกำกับดูแลติดตามผลมาพัฒนาการ จัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพให้ดีขึ้น					
65	ท่านได้จัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสาขาอาชีพ ให้แก่ชาวบ้าน					
	การให้บริการข่าวสารข้อมูล <u>ด้านการสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน</u> <u>และศูนย์การเรียน</u>					
66	ท่านได้ส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน					
67	ท่านส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนอย่างน้อยตำบลละ 1 แห่ง					
68	ท่านได้ช่วยเหลือปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้านและศูนย์การเรียนให้เป็นที่น่าสนใจแก่ ผู้ใช้บริการ					
69	ท่านได้ยกย่องและให้คำชมแก่คณะกรรมการที่ เกี่ยวข้องในการจัดการดำเนินการที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียน					
70	ท่านได้ออกไปเผยแพร่แหล่งให้บริการข่าวสารข้อมูล ด้วยตนเอง					
71	ท่านได้ใช้หอกระจายข่าวในการประชาสัมพันธ์					
72	ท่านได้มีการเรียกประชุมชาวบ้าน					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
73	ท่านได้ทำเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ เพื่อให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ชาวบ้าน					
74	ท่านได้เป็นตัวอย่างในการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งให้ ข่าวสารข้อมูลเหล่านี้					
75	ด้านการสนับสนุนหนังสือพิมพ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ท่านได้สำรวจรายการหนังสือที่ชาวบ้านต้องการอ่าน					
76	ท่านได้สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดซื้อ สื่ออื่นๆตามความเหมาะสม					
77	ท่านได้ติดต่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับ การจัดตั้งที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือศูนย์การ เรียน					
78	ท่านได้สำรวจรายชื่อผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆของ ท้องถิ่น เช่น ช่างไม้ ช่างจักสาน หมอเพลง เป็นต้น					
79	ท่านได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลในด้านต่างๆ					
80	ด้านการกำกับดูแลและติดตามผล ท่านได้ตรวจเยี่ยมดูแลที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และศูนย์การเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
81	ท่านได้ให้กำลังใจแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่าน หนังสือและศูนย์การเรียน					
82	ท่านได้ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการดูแลที่อ่าน หนังสือและศูนย์การเรียน					
83	ท่านได้ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ให้บริการข่าวสารข้อมูล					

ข้อที่	ความสามารถในการส่งเสริม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	การปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
84	ท่านได้รายงานผลการดำเนินงานจัดที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านและศูนย์การเรียนให้แก่ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ					
85	ท่านได้มีการประชุมเพื่อหาแนวทางส่งเสริม สนับสนุนการจัดการให้บริการข่าวสารข้อมูล ในท้องถิ่น					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความสามารถในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลตามความต้องการของท่าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

ด้านการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประสานงาน

ด้านการกำกับดูแลติดตามผล

ด้านการให้ข้อมูลเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

.....

การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

ด้านการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประสานงาน

ด้านการกำกับดูแลติดตามผล

ด้านการให้ข้อมูลเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

.....

การให้บริการข่าวสารข้อมูล

ด้านการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านการประสานงาน

ด้านการกำกับดูแลติดตามผล

ด้านการให้ข้อมูลเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ข้อที่ 1 ท่านคิดภารกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัวจึงไม่สามารถเข้าร่วมดำเนินงาน
การศึกษานอกระบบโรงเรียน

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 2 การประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอไม่ต่อเนื่องหรือ
ไม่ประสานงานเลย

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 3 ท่านไม่ทราบรายละเอียดของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 4 ท่านไม่มีโอกาสได้เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในที่ประชุมสภา
องค์การบริหารส่วนตำบล

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 5 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียน

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 6 ชาวบ้านในชุมชนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 7 ขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีมากเกินไป

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 8 การเขียนโครงการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนค่อนข้างยาก

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 9 งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่เพียงพอ

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 10 มีผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรในการดำเนินงานการศึกษาจากระบบโรงเรียน

ไม่เพียงพอ

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 11 สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียน

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อที่ 12 ปัญหาอื่นๆ โปรดระบุ.....

5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

รายละเอียดของปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

@@@@@@@@@@ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ @@@@@@@@@@@@

ภาคผนวก ง
รายชื่อ 17 จังหวัด เขตภาคเหนือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อ 17 จังหวัด เขตภาคเหนือ

1. กำแพงเพชร
2. เชียงใหม่
3. เชียงราย
4. ตาก
5. นครสวรรค์
6. น่าน
7. พิจิตร
8. พิษณุโลก
9. เพชรบูรณ์
10. แพร่
11. พะเยา
12. แม่ฮ่องสอน
13. ลำปาง
14. ลำพูน
15. สุโขทัย
16. อุตรดิตถ์
17. อุทัยธานี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

รายชื่อที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

1.องค์การบริหารส่วนตำบลนครชุม	อำเภอเมือง	จังหวัดกำแพงเพชร
2.องค์การบริหารส่วนตำบลไทรงาม	อำเภอไทรงาม	จังหวัดกำแพงเพชร
3.องค์การบริหารส่วนตำบลสลกบาตร	อำเภอขามเฒ่า	จังหวัดกำแพงเพชร
4.องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพุทรา	อำเภอคลองขลุง	จังหวัดกำแพงเพชร
5.องค์การบริหารส่วนตำบลพรานกระต่าย	อำเภอพรานกระต่าย	จังหวัดกำแพงเพชร
6.องค์การบริหารส่วนตำบลป่ามะม่วง	อำเภอเมือง	จังหวัดตาก
7.องค์การบริหารส่วนตำบลตากออก	อำเภอบ้านตาก	จังหวัดตาก
8.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ระมาด	อำเภอแม่ระมาด	จังหวัดตาก
9.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หละ	อำเภอท่าสองยาง	จังหวัดตาก
10.องค์การบริหารส่วนตำบลพะวอ	อำเภอแม่สอด	จังหวัดตาก
11.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านมะเกลือ	อำเภอเมือง	จังหวัดนครสวรรค์
12.องค์การบริหารส่วนตำบลเนินศาลา	อำเภอโกรกพระ	จังหวัดนครสวรรค์
13.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกล้วย	อำเภอหนองบัว	จังหวัดนครสวรรค์
14.องค์การบริหารส่วนตำบลหัวหวาย	อำเภอตากดี	จังหวัดนครสวรรค์
15.องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน	อำเภอท่าตะโก	จังหวัดนครสวรรค์
16.องค์การบริหารส่วนตำบลนาขาว	อำเภอเมือง	จังหวัดน่าน
17.องค์การบริหารส่วนตำบลหมอเมือง	อำเภอแม่จริม	จังหวัดน่าน
18.องค์การบริหารส่วนตำบลสลวด	อำเภอบ้านหลวง	จังหวัดน่าน
19.องค์การบริหารส่วนตำบลน่าน้อย	อำเภอนาน้อย	จังหวัดน่าน
20.องค์การบริหารส่วนตำบลปัว	อำเภอปัว	จังหวัดน่าน
21.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบุง	อำเภอเมือง	จังหวัดพิจิตร
22.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพระ	อำเภอทรายพูน	จังหวัดพิจิตร
23.องค์การบริหารส่วนตำบลวังสำโรง	อำเภอตะพานหิน	จังหวัดพิจิตร
24.องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบัว	อำเภอโพทะเล	จังหวัดพิจิตร
25.องค์การบริหารส่วนตำบลสามง่าม	อำเภอสามง่าม	จังหวัดพิจิตร
26.องค์การบริหารส่วนตำบลอรัญญิก	อำเภอเมือง	จังหวัดพิษณุโลก
27.องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว	อำเภอนครไทย	จังหวัดพิษณุโลก
28.องค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ	อำเภอชาติตระการ	จังหวัดพิษณุโลก
29.องค์การบริหารส่วนตำบลพันเสา	อำเภอบางระกำ	จังหวัดพิษณุโลก

30.องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ	อำเภอวังทอง	จังหวัดพิษณุโลก
31.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อม	อำเภอเมือง	จังหวัดพะเยา
32.องค์การบริหารส่วนตำบลหงส์หิน	อำเภอจุน	จังหวัดพะเยา
33.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาว	อำเภอเชียงคำ	จังหวัดพะเยา
34.องค์การบริหารส่วนตำบลสันโค้ง	อำเภอดอกคำใต้	จังหวัดพะเยา
35.องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก	อำเภอแม่ใจ	จังหวัดพะเยา
36.องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ	อำเภอเมือง	จังหวัดเชียงใหม่
37.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง	อำเภอจอมทอง	จังหวัดเชียงใหม่
38.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่ง	อำเภอดอยสะเก็ด	จังหวัดเชียงใหม่
39.องค์การบริหารส่วนตำบลกี้ดช้าง	อำเภอแม่แตง	จังหวัดเชียงใหม่
40.องค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็ก	อำเภอแม่ริม	จังหวัดเชียงใหม่
41.องค์การบริหารส่วนตำบลริมกก	อำเภอเมือง	จังหวัดเชียงราย
42.องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ	อำเภอเชียงของ	จังหวัดเชียงราย
43.องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว	อำเภอเทิง	จังหวัดเชียงราย
44.องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเพียงคำ	อำเภอแม่สาย	จังหวัดเชียงราย
45.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ตำ	อำเภอพญาเม็งราย	จังหวัดเชียงราย
46.องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดียง	อำเภอเมือง	จังหวัดเพชรบูรณ์
47.องค์การบริหารส่วนตำบลพุทธรบาท	อำเภอชนแดน	จังหวัดเพชรบูรณ์
48.องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำก้อ	อำเภอหล่มสัก	จังหวัดเพชรบูรณ์
49.องค์การบริหารส่วนตำบลสระกรวด	อำเภอศรีเทพ	จังหวัดเพชรบูรณ์
50.องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำหนาว	อำเภอน้ำหนาว	จังหวัดเพชรบูรณ์
51.องค์การบริหารส่วนตำบลช่อแฮ	อำเภอเมือง	จังหวัดแพร่
52.องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรี	อำเภอร้องกวาง	จังหวัดแพร่
53.องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแล้ง	อำเภอลอง	จังหวัดแพร่
54.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า	อำเภอสูงเม่น	จังหวัดแพร่
55.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่จิว	อำเภอเด่นชัย	จังหวัดแพร่
56.องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู	อำเภอเมือง	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
57.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กี้	อำเภอขุนยวม	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
58.องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ	อำเภอปาย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
59.องค์การบริหารส่วนตำบลกองก้อย	อำเภอสบเมย	จังหวัดแม่ฮ่องสอน
60.องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำลอด	อำเภอปางมะผ้า	จังหวัดแม่ฮ่องสอน

61.องค์การบริหารส่วนตำบลสบตุ๋ย	อำเภอเมือง	จังหวัดลำปาง
62.องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะคา	อำเภอเกาะคา	จังหวัดลำปาง
63.องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก	อำเภองาว	จังหวัดลำปาง
64.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ	อำเภอเถิน	จังหวัดลำปาง
65.องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโจ้	อำเภอแม่ทะ	จังหวัดลำปาง
66.องค์การบริหารส่วนตำบลมะเขือแจ้	อำเภอเมือง	จังหวัดลำพูน
67.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโฮ้ง	อำเภอบ้านโฮ้ง	จังหวัดลำพูน
68.องค์การบริหารส่วนตำบลก้อ	อำเภอถ้ำ	จังหวัดลำพูน
69.องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง	อำเภอป่าซาง	จังหวัดลำพูน
70.องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำดิบ	อำเภอป่าซาง	จังหวัดลำพูน
71.องค์การบริหารส่วนตำบลปากพระ	อำเภอเมือง	จังหวัดสุโขทัย
72.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก	อำเภอกีรีมาศ	จังหวัดสุโขทัย
73.องค์การบริหารส่วนตำบลไกรนอก	อำเภอกงไกรลาศ	จังหวัดสุโขทัย
74.องค์การบริหารส่วนตำบลหาดเสี้ยว	อำเภอสรีสัชนาลัย	จังหวัดสุโขทัย
75.องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก	อำเภอทุ่งเสลี่ยม	จังหวัดสุโขทัย
76.องค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ	อำเภอเมือง	จังหวัดอุดรดิตถ์
77.องค์การบริหารส่วนตำบลนางพญา	อำเภอท่าปลา	จังหวัดอุดรดิตถ์
78.องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเบี้ย	อำเภอบ้านโคก	จังหวัดอุดรดิตถ์
79.องค์การบริหารส่วนตำบลน่านกกก	อำเภอลับแล	จังหวัดอุดรดิตถ์
80.องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง	อำเภอทองแสนขัน	จังหวัดอุดรดิตถ์
81.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเต่า	อำเภอเมือง	จังหวัดอุทัยธานี
82.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสระ	อำเภอทัพทัน	จังหวัดอุทัยธานี
83.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง	อำเภอสว่างอารมณ์	จังหวัดอุทัยธานี
84.องค์การบริหารส่วนตำบลหูช้าง	อำเภอบ้านไร่	จังหวัดอุทัยธานี
85.องค์การบริหารส่วนตำบลระบำ	อำเภอลานสัก	จังหวัดอุทัยธานี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธีรพันธุ์ เชื้อวงศ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2545
เข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชา
นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปีการศึกษา 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย